

Analiza kvantitativnih pokazatelja rada Marine Punat

Dumbović, Karlo

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Maritime Studies, Rijeka / Sveučilište u Rijeci, Pomorski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:187:454429>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-09**

Sveučilište u Rijeci, Pomorski fakultet
University of Rijeka, Faculty of Maritime Studies

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Maritime Studies - FMSRI Repository](#)

uniri DIGITALNA
KNJIŽNICA

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
POMORSKI FAKULTET**

KARLO DUMBOVIĆ

**ANALIZA KVANTITATIVNIH POKAZATELJA RADA
MARINE PUNAT
DIPLOMSKI RAD**

Rijeka, 2023.

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
POMORSKI FAKULTET**

**ANALIZA KVANTITATIVNIH POKAZATELJA RADA
MARINE PUNAT**

**ANALYSIS OF QUANTITATIVE PERFORMANCE INDICATORS OF
MARINA PUNAT**

DIPLOMSKI RAD

Kolegij: Ekološki održive marine

Mentor: Doc.dr.sc. Livia Maglić

Student: Karlo Dumbović

Studijski smjer: Tehnologija i organizacija prometa

JMBAG: 0112076807

Rijeka, listopad 2023.

Student : Karlo Dumbović

Studijski program: Tehnologija i organizacija prometa

JMBAG: 0112076807

IZJAVA O SAMOSTALNOJ IZRADI DIPLOMSKOG RADA

Kojom izjavljujem da sam diplomski rad s naslovom Analiza kvantitativnih pokazatelja rada Marine Punat izradio/la samostalno pod mentorstvom Doc.dr.sc. Livije Maglić.

U radu sam primijenio/la metodologiju izrade stručnog/znanstvenog rada i koristio/la literaturu koja je navedena na kraju diplomskog rada. Tuđe spoznaje, stavove, zaključke, teorije i zakonitosti koje sam izravno ili parafrazirajući naveo/la u diplomskom radu na uobičajen, standardan način citirao/la sam i povezao/la s fusnotama i korištenim bibliografskim jedinicama, te nijedan dio rada ne krši bilo čija autorska prava. Rad je pisan u duhu hrvatskoga jezika.

Student/studentica

(potpis)

Ime i prezime studenta/studentice

Student: Karlo Dumbović

Studijski program: Tehnologija i organizacija prometa

JMBAG: 0112076807

IZJAVA STUDENTA – AUTORA
O JAVNOJ OBJAVI OBRANJENOG DIPLOMSKOG RADA

Izjavljujem da kao student – autor diplomskog rada dozvoljavam Pomorskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci da ga trajno javno objavi i besplatno učini dostupnim javnosti u cjelovitom tekstu u mrežnom digitalnom repozitoriju Pomorskog fakulteta.

U svrhu podržavanja otvorenog pristupa diplomskim radovima trajno objavljenim u javno dostupnom digitalnom repozitoriju Pomorskog fakulteta, ovom izjavom dajem neisključivo imovinsko pravo iskorištavanja bez sadržajnog, vremenskog i prostornog ograničenja mog diplomskog rada kao autorskog djela pod uvjetima *Creative Commons* licencije CC BY Imenovanje, prema opisu dostupnom na <http://creativecommons.org/licenses/>

Student – autor

(potpis)

SAŽETAK

Luke nautičkog turizma s osvrtom na marine imaju vrlo važnu ulogu u nautičkom turizmu Republike Hrvatske na obalnim područjima uključujući i Primorsko-goransku županiju. Marina Punat je najveća marina u Hrvatskoj te ovaj rad pruža dubinsku kvantitativnu analizu učinkovitosti i uspješnosti Marine Punat. Na temelju izvršene analize rezultati rada ukazuju da Marina Punat posjeduje različite duljine vezova u rasponu od 8 do 40 metara na kopnu i na moru te su se pripajanjem tvrtke Brodica d.o.o. proširili smještajni kapaciteti. Broj aktivnih ugovora je u porastu bez obzira na razdoblje Covid-19 virusa. Analizom strukture gostiju dolazi do podataka kako je Marina Punat svjetski poznata marina te najviše gostiju dolazi iz Njemačke. Tranzitni vez nije više toliko posjećen kao što je bio prije Covid-19 pandemije. Marina Punat nudi uslugu pražnjenja crnog tanka koja je besplatna, ali nažalost nedovoljno korištena. Uvidom i analizom podataka o potrošnji električne energije i vode, Marina Punat ima velike količine potrošene električne energije i vode. Pokazateljima rada Marine Punat vidljivo je pozitivno poslovanje marine unatoč svjetskoj Covid-19 krizi. Marina Punat prati sve svoje strateške ciljeve te svojim planom ulaganja i razvoja nudit će maksimalnu uslugu i postići novi, modernizirani izgled.

Ključne riječi: luke nautičkog turizma, kvantitativna analiza, Marina Punat, nautički turizam.

SUMMARY

Ports of nautical tourism with reference to marinas play a very important role in nautical tourism of the Republic of Croatia on the coastal areas, including the Primorje-Gorski Kotar County. Marina Punt is the largest marina in Croatia, and this paper provides an in-depth quantitative analysis of the efficiency and success of Marina Punt. Based on the analysis, the results of the work indicate that Marina Punt has different mooring lengths ranging from 8 to 40 meters on land and at sea, and with the merger of the company Brodica d.o.o. expanded accommodation facilities. The number of active contracts is increasing regardless of the period of the Covid-19 virus. Analyzing the structure of the guests, data shows that Marina Punt is a world-famous marina and that the majority of guests come from Germany. The transit berth is no longer as visited as it was before the Covid-19 pandemic. Marina Punt offers a black tank emptying service which is free, but unfortunately not used enough. By reviewing and analyzing data on electricity and water consumption, Marina Punt has large amounts of electricity and water consumed. The performance indicators of Marina Punt show the positive performance of the marina despite the global Covid-19 crisis. Marina Punt follows all its strategic goals and with its investment and development plan it will offer maximum service and achieve a new, modernized look.

Keywords: ports of nautical tourism, quantitative analysis, Marina Punt, nautical tourism.

SADRŽAJ

SAŽETAK	II
SUMMARY	III
SADRŽAJ	IV
1. UVOD.....	1
1.1. PROBLEM, PREDMET I OBJEKTI ISTRAŽIVANJA	1
1.2. RADNA HIPOTEZA	1
1.3. SVRHA I CILJEVI ISTRAŽIVANJA	2
1.4. ZNANSTVENE METODE	2
1.5. STRUKTURA RADA.....	2
2. NAUTIČKI TURIZAM U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI.....	3
2.1. LUKE NAUTIČKOG TURIZMA U PGŽ S OSVRTOM NA MARINE.....	5
3. MARINA PUNAT	12
3.1. POVIJESNI RAZVOJ MARINE PUNAT	12
3.2. OBILJEŽJA MARINE PUNAT	13
3.3. CERTIFIKATI I EKO OZNAKE MARINE PUNAT	15
3.4. SIGURNOST I ODRŽIVI RAZVOJ KROZ MULTIDIMENZONALNU DIGITALNU TRANSFORMACIJU I ZELENU TRANZICIJU	18
3.5. MARINA PUNAT APLIKACIJA	21
3.6. MARINA CLUB CARD	22
4. ANALIZA KVANTITATIVNIH POKAZATELJA RADA MARINE PUNAT	24
4.1. ANALIZA KAPACITETA VEZOVA U MORU	24
4.2. ANALIZA KAPACITETA VEZOVA NA KOPNU	26

4.3. ANALIZA AKTIVNIH UGOVORA O KORIŠTENJU CJELOGODIŠNJIH VEZOVA U MORU I NA KOPNU	28
4.4. ANALIZA OSTVARENIH NOĆENJA NA TRANZITNOM VEZU	33
4.5. ANALIZA USLUGE PRAŽNJENJA CRNOG TANKA	37
4.6. ANALIZA POTROŠNJE STRUJE I VODE U MARINI PUNAT	38
4.7. FINANCIJSKI POKAZATELJI MARINE PUNAT	40
5. BUDUĆI NAPREDAK NAUTIČKOG TURIZMA.....	42
5.1. BUDUĆI NAPREDAK I RAZVITAK MARINE PUNAT	44
6. ZAKLJUČAK.....	49
LITERATURA	51
POPIS TABLICA.....	53
POPIS GRAFIKONA	53
POPIS SLIKA	53

1. UVOD

Nautički turizam predstavlja važan segment turizma obalnih područja u Republici Hrvatskoj uključujući i Primorsko-goransku županiju. Ovaj oblik turizma privlači posjetitelje s većim financijskim kapacitetima, koji dolaze kako bi uživali u čarima plovidbe i morskih destinacija. Marina Punat, smještena na otoku Krku, izdvaja se kao jedna od vodećih marina na Jadranu i ključna destinacija za nautičare.

Marina Punat se ističe svojom impresivnom infrastrukturom, brojnim vezovima, i širokim spektrom usluga za vlasnike plovila. Također, ovaj nautički centar je poznat po svojoj bogatoj povijesti i tradiciji, privlačeći brojne goste i posjetitelje iz cijelog svijeta. Marina Punat, kao najveća marina sjevernog Jadrana posluje uspješno desetljećima, te je cijela analiza provedena na službenim, sakupljenim podacima iz Marina Punat d.o.o.

1.1. PROBLEM, PREDMET I OBJEKTI ISTRAŽIVANJA

U kontekstu analize kvantitativnih pokazatelja rada Marine Punat, problem istraživanja može biti definiran kao:

"Kako kvantitativno ocijeniti učinkovitost i uspješnost Marine Punat u nautičkom turizmu, uzimajući u obzir faktore kao što su popunjenost vezova, troškovi poslovanja, broj rezervacija, i druge relevantne metrike?"

Ovaj problem istraživanja postavlja temelj za prikupljanje podataka, analizu i donošenje zaključaka o performansama Marine Punat, te omogućuje bolje razumijevanje njezinog poslovanja u nautičkom sektoru.

1.2. RADNA HIPOTEZA

Hipoteza ovog istraživanja je da će analiza kvantitativnih pokazatelja rada Marine Punat ukazati na pozitivne trendove u njezinoj popunjenosti vezova, stopi povrata gostiju, potvrđujući njezinu konkurentsku poziciju i atraktivnost za nautičke entuzijaste u Primorsko-goranskoj županiji i šire. Također, pretpostavlja se da će se identificirati mogući izazovi u vidu troškova

poslovanja, što bi moglo sugerirati područja za unapređenje i strategijske prilike za Marine Punat.

1.3. SVRHA I CILJEVI ISTRAŽIVANJA

Svrha ovog istraživanja je detaljno proučiti kvantitativne aspekte poslovanja Marine Punat kako bi se stekao dublji uvid u njezinu učinkovitost, komparativne prednosti i izazove u nautičkom turizmu. Cilj je prikupiti relevantne podatke, analizirati ih i donijeti informirane zaključke koji će pomoći u optimizaciji poslovanja marine, unapređenju usluga te podržavanju održivog rasta i konkurentske pozicije na tržištu nautičkog turizma.

1.4. ZNANSTVENE METODE

U radu su korištene sljedeće metode: metoda deskripcije, metoda kvantitativne analize, metoda sinteze i statističke metode.

1.5. STRUKTURA RADA

Struktura ovog rada predstavljena je kroz pet cjelina uz zaključak. U uvodu je opisan predmet istraživanja, svrha i ciljevi, korištene metode te je predstavljena hipoteza.

U drugom poglavlju objašnjen je nautički turizam s osvrtom na marine u Primorsko-goranskoj županiji.

U trećem poglavlju predstavljena je Marina Punat, njena povijest, obilježja, certifikati i eko oznake, digitalizacija i zelena tranzicija.

U četvrtom poglavlju obrađeni su kvantitativni pokazatelji rada Marine Punat, koje se odnose na kapacitete vezova u moru, na kopnu, broju ugovorenih stranaka, ostvarenih tranzita, raznih usluga, poslovanja te potrošnju energija.

U petom poglavlju prikazane su smjernice budućeg razvoja Marine Punat.

U zaključku je sumiran rad, te je zaključeno kakav je nautički turizam PGŽ te budućnost Marine Punat.

2. NAUTIČKI TURIZAM U PRIMORSKO-GORANSKOJ ŽUPANIJI

Nautički turizam je fenomen koji je u protekla tri desetljeća zabilježio jednu od najviših razvojnih stopa u europskom i u hrvatskom gospodarstvu. Ekonomski prognostičari razvitka turizma slažu se da je nautički turizam u početnom razvojnom razdoblju i da se visoki rezultati tek očekuju (Luković, 2007.). Nautički turizam je specifičan oblik turizma koji je usredotočen na kretanje ljudi plovilima, kao i njihovo pristajanje u lukama i marinama. Kako bi nautički turizam mogao funkcionirati, vrlo važnu ulogu ima infrastruktura koja se nalazi u lukama i marinama.

Nautički turizam u Primorsko-goranskoj županiji (nadalje PGŽ), zauzima značajno i istaknuto mjesto unutar cjelokupne turističke ponude. PGŽ se ističe svojom raznolikom obalom, atraktivnim turističkim sadržajima te bogatim arhipelagom, kao i brojnim lukama i marinama. Grad Rijeka, kao glavno administrativno središte, posjeduje kapacitete za prihvatanje velikih i luksuznih jahti. U neposrednoj blizini grada Rijeke, smješteni su i drugi gradovi koji predstavljaju raznoliku turističku ponudu te su iznimno privlačni nautičarima. Primjerice, Opatija, prepoznatljiva turistička destinacija, kao i Crikvenica koja se nalazi u neposrednoj blizini, nude širok spektar atrakcija za posjetitelje. Također tu je i Novi Vinodolski, koji obogaćuje nautičku ponudu. Veliku važnost ima otok Krk, koji je poznat po mnogobrojnim lukama, suhim marinama i marinama. Najveću važnost tu ima, prestižna Marina Puntarica, koja je u daljnjem dijelu ovog rada detaljnije obrađena. Otok Krk je omiljen među posjetiteljima iz razloga dobre prometne povezanosti, bogate prirodne ljepote, čistog mora te mnoštvom povijesnih znamenitosti. Svaka iduća turistička sezona donosi otoku Krku sve veću popularnost, te se time povećava broj nautičara i turista. Uz otok Krk tu su još otoci Cres, Mali Lošinj i Rab, koji također obiluju prirodnim ljepotama, raznovrsnim turističkim sadržajima i čistim morem te brojnim povijesnim znamenitostima.

Nautički turizam, kao jedna grana turizma, donosi mnogobrojne direktne i indirektno koristi PGŽ-u i lokalnoj zajednici. Prema DZS, u lukama nautičkog turizma u 2022. ostvareno je 143,580 eura. PGŽ u ukupnom zbroju sudjeluje u iznosu od 18,750 eura, što je udio od 13,5% u ukupnom ostvarenom prihodu luka nautičkog turizma Hrvatske. Vidljiv je rast prihoda luka nautičkog turizma PGŽ od 7,32% u odnosu na prethodnu 2021. godinu (DZS,2022).

Iz tablice 1 može se vidjeti da Primorsko - goranska županija ukupno ima 37 luka nautičkog turizma, što čini 10,58% udjela ukupnog zbroja svih luka nautičkog turizma u Republici Hrvatskoj. Također, PGŽ ima 10,58% sidrišta, 18,75% privezišta, 28,57% suhih marina, 20% marina I kategorije, 8,33% marina II kategorije, 12,50% marina III kategorije, 20% marina 2 sidra, 9,09% marina 3 sidra, 25% marina 4 sidra, 66,6% marina 5 sidra, kao i odlagalište plovni objekata 24,24% u odnosu na ukupni zbroj Republike Hrvatske.

Tablica 1. Broj luka nautičkog turizma u PGŽ u 2022. godini

	Hrvatska	PGŽ
Sidrište	85	9
Privezište	16	3
Suha marina	21	6
Marina I kategorije	5	1
Marina II kategorije	12	1
Marina III kategorije	16	2
Marina 2 sidra	10	2
Marina 3 sidra	11	1
Marina 4 sidra	8	2
Marina 5 sidra	3	2
Odlagalište plovni objekata	33	8
Ukupno	220	37

Izvor: Izradio student prema podacima <https://web.dzs.hr/> (07.09.2023.)

U tablici 2 prikazani su podaci o kapaciteta luka nautičkog turizma i zaposlenih u PGŽ u 2022. u kojem površina akvatorija u PGŽ iznosi 651 979 m², odnosno 13,60% površine u ukupnoj površini akvatorija Republike Hrvatske. Također PGŽ ima 16,24% ukupnog broja vezova, 20,69% ukupne površine prostora za smještaj plovila na kopnu, te 14,86 % broja zaposlenih u nautičkom turizmu u odnosu na ukupni zbroj Republike Hrvatske.

Tablica 2. Kapaciteti luka nautičkog turizma i zaposlenih u PGŽ u 2022.godini

Površina akvatorija, m ²	651.979
Broj vezova, ukupno	3.104
Od toga za plovila duljine do 6 m	137
Od toga za plovila duljine 6 - 8 m	262
Od toga za plovila duljine 8 - 10 m	326
Od toga za plovila duljine 10 - 12 m	918
Od toga za plovila duljine 12 - 15 m	1.017
Od toga za plovila duljine 15 - 20 m	359
Od toga za plovila duljine više od 20 m	85
Dužina razvijene obale za privez, m	12.985
Broj mjesta za smještaj plovila na kopnu	1.924
Ukupna površina prostora za smještaj plovila na kopnu, m ²	164.819
Od toga natkriveni prostor (hangar), m ²	7.076
Broj zaposlenih, ukupno	300
Od toga sezonski zaposleni	73

Izvor: Izradio student prema podacima <https://web.dzs.hr/> (07.09.2023.)

Iz tablice 1 i 2 prikazani su statistički podaci o broju luka nautičkog turizma u 2022. godini kao i kapaciteti luka nautičkog turizma i zaposlenih iste godine.

2.1. LUKE NAUTIČKOG TURIZMA U PGŽ S OSVRTOM NA MARINE

Marina je dio posebno izgrađenog i uređenog morskog ili vodenog prostora i obale za pružanje usluga veza, smještaja turista u plovnim objektima i ostalih usluga za potrebe turista. U Marini se pružaju usluge pića, napitaka i prehrane (NN 120/2019).

Posebno izgrađena infrastruktura marina omogućuje vezanje brodova i jahti, pruža smještajne mogućnosti za turiste te nudi različite rekreacijske i ugostiteljske sadržaje. Usluge koje pružaju marine su: vezovi u moru, suhi vez, mogućnosti zimovanja plovila, razni smještajni kapaciteti popraćeni raznim zabavnim sadržajima, kao i usluge parkirališta za osobna motorna vozila. Marine imaju ključnu ulogu u razvoju nautičkog turizma, pružajući sve odgovarajuće uvjete i usluge koje omogućuju nautičarima da uživaju u svim blagodatima svog odmora. U nastavku, u tablici broj 3 prikazane su najznačajnije marine na području Primorsko-goranske županije.

Tablica 3. Popis marina u PGŽ

NAZIV MARINE	UKUPAN BROJ VEZOVA	BROJ VEZOVA U MORU	SUHI VEZ
Marina Punat	1350	850	100 +400
ACI marina Opatija	318	283	35
Marina Admiral	200	160	40
Marina Novi	214	204	10
Marina Mitan	300	180	120
ACI marina Cres	510	440	70
Marina Lošinj	285	175	30+80
ACI marina Supetarska Draga	363	310	53
ACI marina Rab	134	134	/

Izvor: Izradio student prema web podacima navedenih marina.

U tablici 3 prikazano je deset marina u Primorsko-goranskoj županiji. Marina Punat nije samo najveća marina u PGŽ, već i u cijeloj Republici Hrvatskoj. Raspolaze s ukupno 1404 vezova, od kojih je 1011 vezova u moru, 393 u suhoj marini te imaju smještajni kapacitet na kopnu za 100-injak plovila tijekom zimskih mjeseci (Službeni podaci Marine Punat, 2023). Marina Punat ima najveći kapacitet nautičkog turizma u PGŽ. Slijedeća marina po veličini kapaciteta, iza Marine Punat, je ACI marina Cres (slika 1) koja nudi 510 vezova, od kojih je 440 vezova u moru te 70 na suhom vezu. ACI marina Cres je vrlo popularan izbor nautičara (ACI marina Cres, <https://aci-marinas.com/hr/marina/aci-cres/>)

Slika 1. ACI marina Cres

Izvor: ACI marina Cres web stranica <https://marinas.com/view/marina/pwcel71> ACI Cres Marina Cres Croatia

Naselje Ičići, nedaleko grada Opatije, nalazi se ACI marina Opatija (slika 2) koja raspolaže s ukupno 318 vezova, od kojih je 283 vezova u moru i 35 suhih vezova (ACI marina Opatija, <https://aci-marinas.com/hr/marina/aci-opatija/>).

Slika 2. ACI marina Opatija

Izvor: ACI marina Opatija web stranica <https://aci-marinas.com/hr/marina/aci-opatija/>

U Opatiji se nalazi Marina Admiral (slika 3) koja raspolaže s ukupno 200 vezova, od kojih je 160 u moru te 40 na suhom vezu (Marina Admiral, <https://www.mitanmarina.com/?lang=hr>).

Slika 3. marina Admiral

Izvor: web stranica <https://myyachtzone.com/marinas/marina-admiral-opatija/>

Novi Vinodolski nudi opciju dvije marine, Marina Novi (slika 4) i Marina Mitan (slika 5). Marina Novi nudi uslugu na svojih 214 vezova, od kojih je 204 u moru te samo 10 na suhom vezu (Marina Novi, <https://marinanovi.hr/nauticki-program/>).

Slika 4. Marina Novi

Izvor: Marina Novi web stranica <https://marinanovi.hr/ostale-usluge/>

Druga marina Novog Vinodolskog je Marina Mitan (slika 5), raspolaže kapacitetom od 300 vezova, od kojih je 180 u moru i 120 na suhom vezu (Marina Mitan, <https://www.mitanmarina.com/?lang=hr>).

Slika 5. Marina Mitan

Izvor: Marina Mitan web stranica <https://www.mitanmarina.com/?lang=hr>

Marina Lošinj (slika 6) koja se nalazi na istoimenom otoku Mali Lošinj, nudi 285 vezova od kojih je 175 u moru, 80 na suhom vezu te 30 vezova u hangarima koji čuvaju plovila od svih vremenskih neprilika (Marina Lošinj, <https://losinia.hr/hr/marina-losinj>).

Slika 6. Marina Lošinj

Izvor: Marina Lošinj web stranica <https://losinia.hr/hr/marina-losinj>

Otok Rab također nudi dvije marine. ACI marina Supetarska Draga (slika 7) ima kapacitet od 363 vezova od kojih je 310 u moru i 53 na suhom vezu. Supetarska Draga je jedno od najstarijih mjesta na otoku Rabu te je poznata po čistim pješčanim plažama zaštićenim od vjetera što ju čini privlačnom nautičarima. (ACI marina Supetarska Draga, <https://aci-marinas.com/hr/marina/aci-supetarska-draga/>).

Slika 7. ACI marina Supetarska Draga

Izvor: ACI marina web stranica <https://aci-marinas.com/hr/marina/aci-supetarska-draga/>

Druga marina na Rabu je ACI marina Rab (slika 8) koja je otvorena samo za vrijeme ljetne turističke sezone. Ne nudi opciju suhog veza te raspolaže s 134 vezova u moru (ACI marina Rab, <https://aci-marinas.com/hr/marina/aci-rab/>).

Slika 8. ACI marina Rab

Izvor: ACI marina web stranica <https://aci-marinas.com/hr/marina/aci-rab/>

Ovom analizom dolazi se do zaključka da je značajna razlika u broju vezova među marinama u PGŽ te kako se Marina Puntat izdvaja kao najveća s najvećim brojem vezova u ponudi. ACI marina Rab stoji kao marina s najmanjim brojem vezova. Velike su oscilacije u ponudi vezova u PGŽ. Uspoređujući ostale marine s Marinom Puntat, sve ostale marine su male. Aktualne marine u PGŽ trebale bi težiti razvijanju i širenju kapaciteta broja vezova kako bi poboljšale ponudu nautičkog turizma u PGŽ-u te kako bi privukle još više nautičara.

3. MARINA PUNAT

Marina Punat je najveća i najznačajnija privatna marina sjevernog Jadrana koja se nalazi u istoimenom gradu Punat na otoku Krku u Puntarskoj dragi. Kapacitet marine iznosi preko 1404 vezova koji su rasprostranjeni na 14 gatova uz mogućnost smještaja plovila na platoima uz more, kao i u suhoj marini. Vezovi su opremljeni potrebnom infrastrukturom. Marina Punat se nalazi unutar poslovne grupacije Marina Punat Grupa unutar koje posluju i Brodogradilište Punat d.o.o., Marina Punat Hotel & Resort, Marina Commerce d.o.o., Kvarner d.o.o. te mnogi drugi (Marina Punat <https://www.marina-punat.hr/>).

3.1. POVIJESNI RAZVOJ MARINE PUNAT

Mogući slučajni začetnik buduće marine u Puntarskoj dragi bio je doseljenik iz Amerike, stanovnik grada Mannheima u Njemačkoj, William Robert Nesher. Dolaskom u puntarsko brodogradilište 1963. godine, William naručuje gradnju tri drvena čamca s imenom „a“, „b“ i „c“. Imena tih brodica su bile Athen, Belgrad i Cairo koje su 1964. godine ostale u brodogradilištu na čuvanju (Žic, 2014).

Time se probudila iskra jedne nove buduće djelatnosti koju se nazivalo „zimovanje“ odnosno zimovnik, što znači sagrađeni ili prirodni akvatorij, posebno uređen za sigurno zimovanje broda. 5. listopada 1964. godine potpisan je prvi ugovor za čuvanje stranih brodica u Puntu i na cijeloj istočnoj obali Jadrana. Taj dokument napisan na engleskom jeziku potpisuju William Robert Nesher i Davorin Žic (Žic, 2014). Potpisivanjem tog ugovora, brodogradilištu su osigurani novi poslovi, koji su značili daljnji razvoj i napredak. Tri godine kasnije, brodogradilište vlastitim sredstvima gradi zimovnik. Nakon dugih 10 godina završeno je razdoblje izgradnje zimovnika. Sagrađeni su brojni objekti, riva od 50 metara, obalni betonski zid, stezalište, gat na tračnicama, obalni gat na tračnicama, nasipan je i asfaltiran dio marine, provučena je i postavljena vodovodna mreža i elektroinstalacije te je instalirana dizalica od četiri tone. Doba je to kada je marina nastajala iz dana u dan, iz godine u godinu i počela dobivat svoje obrise. Pred kraj 1974. godine marina je brojala oko 200 brodica na vezu (Žic, 2014).

Početak 1975. godine počinju velika ulaganja u buduću marinu. Nastavak ulaganja ovoga puta financiran je iz bankarskih kredita te je u samo devet mjeseci sagrađeno novih 400

vezova. Praćenjem trendova, sajmovi te edukacija, interes stranih gostiju postaje veći (Žic, 2014).

U idućih petnaestak godina marina je građena u više faza i tako 1990. godine postaje suvremena luka nautičkog turizma popraćena svim infrastrukturnim objektima, te kapacitetom od 800 vezova (Žic, 2014). Novi program ulaganja, 1992. godine donosi ugrađene kanalizacijske priključke na kanalizacijski sustav, asfaltiranu cestu i plato uz more, te projektnu dokumentaciju za sidrište Klimno (Žic, 2014).

Godine 2012. počinju nova ulaganja i nova proširenja. Uređuje se hotel Kanajt, postavljena je nova ekološka rasvjeta, preuređen je restoran, postavljan je video nadzor i proširivanje same marine. 2013. godine počinje gradnja tri nova gata. Gatovi su također sagrađeni na starim tračnicama, koje su se godinama pokazale kao najbolje i najdugotrajnije. Izgradnjom novih gatova dobio se veći broj vezova, koji su smješteni još dublje u dragi, te samim time omogućava bolju zaštitu plovila od vjetrova i valova. Novi gatovi također su opremljeni potrebnom infrastrukturom i od tada su postali tranzitni i čarter vezovi.

Marina se do dan danas širi, napreduje i educira o svemu što je danas potrebno za uspješno poslovanje. Dobitnici su brojnih nagrada i certifikata, te su i oni sami veliki inovatori. Marina danas nudi vrhunsku udobnost te mnogobrojni gosti mogu uživati u raznim objektima kao što su hotel, wellness i spa, salon ljepote, teretani, plutajućem apartmanu, bungalovima u prirodi i slično (Žic, 2014).

3.2. OBILJEŽJA MARINE PUNAT

Marina Punat smještena je u Puntarskoj dragi (slika 2). Puntarska draga je prostrana, ali plitka uvala u sjeveroistočnom dijelu Krčkog zaljeva. Najskrovitija je krčka uvala, a zbog njezine plitkosti, dostupna je samo brodovima do 2,5 m gaza. U uvalu se uplovljava prilaznim kanalom koji je označen jednim dnevnim i trima svjetlećima oznakama. Draga je velika i plitka uvala s najvećom dubinom 9 metara koja je s otvorenim morem povezana uskim kanalom Buka, čija je širina oko 200 metara (Žic, 2014).

Slika 9. Marina Punat u Puntarskoj draga

Izvor: <https://muzejmalabarka.com/?pr=i&id=12563>

Marina Punat je najstarija morska marina u Republici Hrvatskoj osnovana 1964. godine. Marina Punat je mediteranski tip marine koja ima izgrađenu čvrstu infrastrukturu u kojoj gosti pretežito borave u ljetnoj sezoni. Prema razvrstaju o položaju akvatorija u odnosu na kopneno okruženje, Marina Punat je otvorenog tipa. Iako je marina otvorenog tipa prema položaju akvatorija, može se zamijetiti da je marina uvučenog tipa zbog svog geografskog položaja u Puntarskoj dragi. Svojim položajem potpuno je zaštićena od jakog vjetra i velikih valova dok je ujedno široka i rasprostranjena. Prema razvrstaju vlasništva, marina je privatnog, komercijalnog tipa u kojem je poduzetništvo na prvom mjestu.

Marina Punat je luka nautičkog turizma koja je komercijalno orijentirana te zbog svoje veličine nudi veliki broj vezova. U njoj borave turisti, stranci te domaće stanovništvo. Marina Punat kao najveća marina Republike Hrvatske, nalazi se na izuzetnoj lokaciji u Puntarskoj dragi na otoku Krku. Geografski položaj je uvelike pomogao pri rastu i razvoju marine jer je prirodno savršeno zaštićena. Lokacija na sjevernom Jadranu pogoduje stranim gostima jer je udaljena svega nekoliko sati vožnje automobilom od Slovenije, Austrije i Njemačke odakle i dolazi najveći broj gostiju.

3.3. CERTIFIKATI I EKO OZNAKE MARINE PUNAT

Provođenje kvalitete u samom poduzeću vrlo je bitna stvar koja omogućuje daljnju kvalitetu i bolje napredovanje. Najbolji pokazatelj kvalitete su ISO certifikati (*International Organization for Standardization*), Međunarodna organizacija za standardizaciju. (ISO. <https://www.iso.org/home.html>).

Marina Punat posjeduje sljedeće ISO certifikate: ISO 9000 i ISO 14001.

ISO 9001 certifikat postavlja kriterije za sustavno upravljanje kvalitetom koji se usredotočuje na učinkovitost procesa kvalitete, uključujući snažnu usredotočenost na kupca, motivaciju i uključenost najvišeg menadžmenta, procesni pristup i neprekidno poboljšanje. Marina Punat je dobitnica ISO 9001 certifikata (slika 3) (ISO, Upravljanje kvalitetom, <https://www.dnv.hr/services/iso-9001-upravljanje-kvalitetom-3283>).

Slika 10. ISO 9001 certifikat Marina Punat Grupa.

Izvor: Žic, Dragutin. *Marina Punat Grupa: prvih 50 godina*. Punat, 2014.

ISO 14001 certifikat je najpriznatija međunarodna norma za sustave upravljanja okolišem. Koristi se u cijelom svijetu te se kroz njegovu primjenu postiže poboljšanje ekološke učinkovitosti u skladu sa svim obavezama politike zaštite okoliša. ISO 14001 specificira zahtjeve za organizaciju da proaktivno identificira i razumije okolišne aspekte svojih aktivnosti, proizvoda i usluga.

Marina Punat je dobitnica i ovog prestižnog certifikata (slika 4) koji je dizajniran tako da bude kompatibilan i usklađen s drugim ISO standardima uključujući i 9001 certifikat kojeg Marina Punat također posjeduje.

Slika 11. ISO 14001 certifikat Marina Punat

Izvor: Žic, Dragutin. *Marina Punat Grupa: prvih 50 godina*. Punat, 2014.

Marina Punat je prva marina u Republici Hrvatskoj koja posjeduje ove prestižne ISO certifikate. Marina Punat je također i EKO marina, koja je tu titulu dobila zbog održivog razvoja i pravilnog gospodarenja otpadom. Cilj marine je maksimalno očuvati kvalitetu i čistoću morate se ujedno trude smanjiti onečišćenje zraka smanjenjem emisija CO₂.

Glede eko oznaka, Marina Punat posjeduje sljedeću međunarodno prepoznatljivu ekološku oznaku, Plavu zastavu. Plava zastava je međunarodno priznata eko - oznaka (*Foundation for Enviromental Education*), (Marina Punat, <https://www.marina-punat.hr/>), dodjeljuje se plažama diljem svijeta za održivi razvoj (slika 12). Godine 2023. u Marini Punat Plava zastava podignuta je 26. put (Marina Punat, <https://www.marina-punat.hr/>).

Ovaj podatak pokazuje posvećenost zalaganju očuvanja morskog ekosustava, održavanja visokih ekoloških standarda te posvećenost održivim praksama koji imaju temeljnu ulogu u kontinuiranom uspjehu u dobivanju priznanja Plave Zastave još od 1998. godine. Prva Plava Zastava podignuta u Republici Hrvatskoj bila je u Marini Punat.

Slika 12. Plava zastava u Marini Punat

Izvor: autorska slika

Marina Punat također ima mnoštvo drugih priznanja i oznaka zbog kojih je prepoznatljiva među stranim gostima. Jedna od brojnih oznaka koju Marina Punat ima je i oznaka pet zlatnih sidara, koju marina ima od 2015. godine. Oznaku dodjeljuje britansko udruženje THYA (*The Yacht Harbour Association*), (THYA, <https://www.tyha.co.uk/information/about-us>). Udruga luka za jahte je trgovačko udruženje iz Ujedinjenog Kraljevstva za razvoj marina koja pomaže pri poboljšanju usluga u marinama, boljem napretku kako bi bili u trendu sa svjetskim aktualnim standardima. Dobivena oznaka potvrđuje kvalitetu usluga te brigu o ekološkim standardima koji Marinu Punat svrstavaju u sami vrh europskih nautičkih destinacija.

Također, Marina Punat je vrlo popularna među gostima iz Njemačke te je tako ADAC (*Allgemeiner Deutscher Automobil-Club*) preporučuje svojim članovima kao sigurnu i čistu destinaciju od 2014. godine. ADAC je najveći njemački i europski auto klub koji broji više od 18 milijuna članova, što povećava popularnost Marine Punat (Marina Punat, <https://www.marina-punat.hr/>).

Marina Punat također posjeduje mnogobrojna druga priznanja kao što su: dijamantna plaketa za 20 godina kontinuiranog podizanja Plave zastave, nagrade u kategoriji velikih marina u akciji Turistički cvijet – kvaliteta za Hrvatsku. Također, dobitnica je mnogobrojnih nagrada Jutarnjeg lista u kategorijama „Moja najdraža marina“, „Zlatno sidro“, „Zlatno jedro“ (Marina Punat, <https://www.marina-punat.hr>).

3.4. SIGURNOST I ODRŽIVI RAZVOJ KROZ MULTIDIMENZONALNU DIGITALNU TRANSFORMACIJU I ZELENU TRANZICIJU

Poslovanje Marine Punat od svojih početaka temelji se na održivosti i na očuvanju okoliša. Samim time nema previše prostora za velike i radikalne promjene. Veliki i značajan utjecaj na očuvanje prirode kao i na energetske učinkovitost postiže se kontinuiranim ulaganjem u područje digitalizacije i zelene tranzicije.

Danas digitalno poslovanje Marine Punat obuhvaća (Službeni podaci Marine Punat, 2023):

- Jedinstven sustav upravljanja marinom aplikacijom razvijenom u marini
- Mobilna aplikacija za goste

- Web portal za goste
- Integriram sustav za proaktivnu prodaju vezova
- Besplatni bežični Internet (W-lan)
- Sustav video-nadzora s više od 70 kamera
- Parking sustav
- Dva parkomata s novim sustavom za plaćanje na izlaznoj rampi
- Pre-paid sustav za naplatu potrošnje električne energije .

Digitalna transformacija poslovanja provodi se sustavno već više od 10 godina, a obuhvaća digitalizaciju sljedećih područja (Službeni podaci Marine Punat, 2023):

- Interne komunikacije i poslovni procesi
- Komunikacije s klijentima i poslovnim partnerima
- Nadzor i upravljanje potrošnjom energije i prirodnim resursima
- Instalacija pametnih senzora na plovila, njihovo umrežavanje i integracija sa sustavom dojava incidenta.

Marina Punat svojim poslovanjem nastoji ostaviti što manji ekološki otisak te tako nastoje reducirati potrošnju energenata i prirodnih resursa. Putem solarnih panela nastoje sami proizvoditi električnu energiju. Nastoje zaštititi okoliš od onečišćenja te ga održavati i širiti sadnjom zelenih površina. Nastoje kontinuirano organizirati akcije čišćenja podmorja kako bi more bilo čisto.

Nadalje, solarna elektrana od 30kW proizvodi godišnje 47.000 kW struje. Solarni paneli koriste se za grijanje tople vode, napajanje elektro vozila i skutera. Marina Punat nudi uslugu pražnjenja crnog tanka i to potpuno besplatno kako bi se spriječilo nepotrebno odlaganje fekalija u more. Na svakom platou Marine Punat nalaze se separatori koji skupljaju oborinske vode. U slučaju bilo kakvih ekoloških incidenata, Marina Punat posjeduje plutajuće brane koje sprečavaju da se bilokakva ekološka nezgoda ne proširi.

U daljnjem tekstu nabrojani su čimbenici na kojima Marina Punat provodi svoju zelenu tranziciju i očuvanje okoliša. Uz ranije nabrojanu ekološku branu, sakupljače vode, akcije čišćenja i slično Marina Punat je uvijek spremna za održivi razvoj i zaštitu prirode jer provode (Službeni podaci Marine Punat, 2023):

- Prevencije onečišćenja strogim protokolima poslovanja
- Sustavi za prikupljanje, reciklažu i pročišćavanje
- Spremnost na brze intervencije
- Smanjenje i kontrola potrošnja električne energije i prirodnih resursa
- Proizvodnja energije iz održivih izvora
- Termo kamere za preventivu od požara

Nadalje, nakon različitih čimbenika digitalnog poslovanja, digitalne transformacije, održivog razvoja i očuvanja prirode uz sve to dolaze i čimbenici sigurnosti. Bez sigurnosti Marina Punat ne bi mogla normalno funkcionirati. Sigurnost je stavka koja mora biti kontinuirano ažurna te je jedna od glavnih stavki koju gost uzima u obzir kada izabire dugotrajni smještaj svog plovila. Unapređenjem sigurnosti i inovacija Marina Punat donosi digitalizirano umrežavanje s više različitih sustava nadzora plovila te brže dojave incidenata, kao i brže mrežne alate za potrebne intervencije za sprečavanje požara i ekoloških nezgoda.

Kako bi cijeli sustav mogao funkcionirati, Marina Punat koristi (Službeni podaci Marine Punat, 2023):

- Protupožarno plovilo, vozilo i quad
- Fire fighting obuka zaposlenih
- Svi dokovi opremljeni fiksnim sprinklerima
- Mobilne prskalice za vodene zavjese
- Vatrodojavni sustav u halama
- Obnova cijelog hidrantskog sustava
- Umreženi sustav pametnih senzora
- EMERGENSEA baza za spašavanje na moru- usluga tegljenja
- +100 novih pocinčanih nosiljku za plovila na suhom vezu

3.5. MARINA PUNAT APLIKACIJA

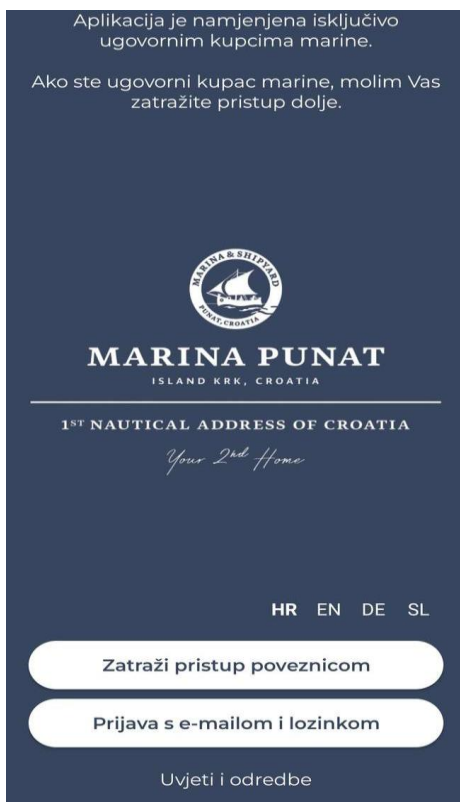
Mnogobrojni gosti žele imati uvid u stanje svojih plovila u bilo kojem dobu godine. Tako Marina Punat nudi svoju Marina Punat App, pomoću koje vlasnici plovila dobivaju sve potrebne informacije o stanju plovila.

Nova ideja je stvorena u Marini Punat. Aplikacija vlasnicima ugovornih brodova prikazuje sve informacije prikupljene iz različitih izvora na jednostavan i strukturiran način. Mornari marine svakodnevno obilaze vezove i vode elektroničke zapise o prisutnosti i vanjskom stanju plovila, vidljivom s gata (Marina Punat, <https://www.marina-punat.hr/o-marini-punat/nova-verzija-aplikacije-marina-punat-app/5270>).

Kroz novu i ažuriranu mobilnu aplikaciju Marine Punat gosti marine mogu vidjeti najnoviju fotografiju broda, evidenciju pregleda s popisom zaposlenika marine koji su evidentirali brod i potencijalno izvršili aktivnost potrebnu za zaštitu imovine. Putem svake registrirane aktivnosti od strane zaposlenika marine, gosti su obaviješteni putem mobilne aplikacije (Marina Punat, <https://www.marina-punat.hr/o-marini-punat/nova-verzija-aplikacije-marina-punat-app/5270>).

Mobilna aplikacija omogućuje:

- Prikaz svih ugovora istog partnera
- Prikaz trenutne pozicije plovila
- Prikaz zadnje fotografije plovila
- Pristup arhivi fotografija u prethodnom razdoblju
- Pregled uživo s kamere koja je najbliža poziciji broda
- Prikaz podataka s meteo stanice u Puntu
- Vremenska prognoza
- Pregled otvorenih računa za Marina Punat d.o.o.
- Pregled različitih informacija
- Kratke obavijesti s aktualnostima u marini

Slika 13. Marina Punat App

Izvor: Marina Punat aplikacija

3.6. MARINA CLUB CARD

Svaki gost Marine Punat, sklapanjem ugovora, stječe razne pogodnosti koje može ostvarivati uz člansku iskaznicu koju im, Marina Punat daruje. Gosti pomoću kartice ostvaruju popuste u svim ugostiteljskim objektima Marine Punat grupe, na svim uslugama yacht servisa, trgovinama u krugu marine, na uslugama raznih kooperanata, smještaju u hotelu Kanajt, te raznim restoranima na otoku Krku (Marina Punat, <https://www.marina-punat.hr/o-marini-punat/marina-club-card-152/152>) Marina Club Card donosi razne pogodnosti, a neke od tih su (Marina Punat, <https://www.marina-punat.hr/o-marini-punat/marina-club-card-152/152>) :

- Rastući popust na vjernost već nakon 5. ugovorne godine
- 10 % popusta na hranu i piće u ugostiteljskim objektima
- 10 % popusta na noćenje u hotelu Kanajt i bungalovima
- 50 % popusta na ležaljke kod bazena
- 50 % popusta na fitness studio

- Servisni paket usluga
- 50 % popusta u beach baru Medane
- 5 % u nautičkoj trgovini

Slika 14. Marina membership card

Izvor: <https://www.marina-punat.hr/about-marina-punat/marina-club-card-329/329>

4. ANALIZA KVANTITATIVNIH POKAZATELJA RADA MARINE PUNAT

U ovom dijelu rada detaljno su prikazani i analizirani kvantitativni pokazatelji rada Marine Punat. Pokazatelji koji su analizirani odnose se na: kapacitete vezova u moru i na kopnu, aktivnim ugovorima o korištenju cjelogodišnjih vezova u moru i na kopnu, broju ostvarenih noćenja tranzitnog veza, broju pražnjena crnog tanka, te ukupna potrošnja vode, kao i ukupna potrošnja električne energije koja je raspoređena po gatovima i charter zonama. Analiza se odnosi na period od 2018. godine do 15. lipnja 2023. godine.

4.1. ANALIZA KAPACITETA VEZOVA U MORU

Ukupan kapacitet vezova u moru na dan 15. lipnja 2023. godine u Marini Punat iznosi 1,011 vezova (slika 15) (Službeni podaci Marine Punat, 2023).

Slika 15. Plovila na vezu u moru u Marini Punat.
Izvor: autorska slika

Podaci o popunjenosti kapaciteta su trenutni i stvarni te pokazuju iskorištenost vezova po kategorijama. Marina Punat posjeduje vezove za različite duljine plovila u rasponu od 8 do 40 metara (tablica 4) (Službeni podaci Marine Punat, 2023).

Tablica 4. Veličina vezova po kategorijama

KATEGORIJA	KAPACITET
DO 8 METARA	1
DO 9 METARA	1
DO 10 METARA	35
DO 11 METARA	108
DO 12 METARA	294
DO 13 METARA	26
DO 15 METARA	335
DO 17 METARA	137
DO 20 METARA	47
DO 22 METARA	4
DO 25 METARA	12
DO 30 METARA	8
DO 40 METARA	3
UKUPNO	1.011

Izvor: izradio student prema službenim podacima Marine Punat

Iz tablice 4 vidljivo je da Marina Punat raspolaže s 1 011 vezova u moru u 13 kategorija. Najveći udio pripada plovilima u rasponu do 15 metara što iznosi 33,13 % od sveukupnog zbroja vezova u moru. Plovilima u kategoriji do 12 metara pripada 29,08 % udjela dok za kategorije do 17 metara pripada 13,50 % udjela u ukupnom zbroju vezova u moru.

Iz prikazane tablice može se zaključiti da su kategorije u rasponu do 12, 15 i 17 metara duljine plovila najzastupljenija te je njihov udio u marini iznosi 75,76 % vezova dok udio svih ostalih kategorija vezova iznosi 24,24 % vezova.

4.2. ANALIZA KAPACITETA VEZOVA NA KOPNU

U tablici 5 prikazan je ukupan kapacitet vezova na kopnu na dan 15. lipnja 2023. godine. Brojevi se odnose na kapacitete suhe marine te na plovila na suhom vezu (Službeni podaci Marine Punat, 2023).

Suha marina je dio obale ili kopna posebno ograđen i uređen za pružanje usluga čuvanja plovniha objekata, te pružanje usluga transporta plovnog objekta u vodeni prostor i iz njega do suhe marine (Bilić M, Luković T, 2007).

S obzirom na suhe vezove za plovne objekte: u obje vrste ovih luka mora postojati ograđeni prostor za odlaganje plovniha objekata, zatim suhi vez sa stalcima za odlaganje plovniha objekata na suhom, te rasvjetna tijela za stalno osvjetljivanje vezova. Suhe marine moraju, a odlagališta plovniha objekata ne moraju imati priključak plovniha objekata na električnu energiju od 220 V na svakih 20 vezova te priključak plovnog objekta na vodu, za svakih 50 vezova, te vez označen brojanom ili slovnim oznakom (Mišić i Vuković, 2008).

Iz tablice 5 je razvidno da Marina Punat raspolaže s kapacitetom od 393 vezova na kopnu. Prema strukturi plovila najzastupljenija kategorija plovila su duljine do 10 metara, s ukupnim udjelom od 63,10 %. Sljedeća najzastupljenija kategorija su plovila do 12 metara čiji udio iznosi 21,22 %. Preostalih 15,68 % odnosi se na plovila do 9 m i ona do 12 m.

Tablica 5 Kapacitet vezova na kopnu.

KATEGORIJA	KAPACITET
DO 9 METARA	10
DO 10 METARA	248
DO 11 METARA	45
DO 12 METARA	86
NEDEFINIRANO	4
UKUPNO	393

Izvor: izradio student prema službenim podacima Marine Punat

Na slici 16 prikazana su plovila koja se nalaze na pocinčanim nosiljkama u Marini Punat. Ova plovila spadaju u kategoriju suhog veza koja imaju lak i siguran pristup plovilu, bez brige o vremenskim prilikama.

Slika 16. Plovila na pocinčanim nosiljkama u suhoj marini
Izvor: https://www.marina-punat.hr/vezovi-za-plovila/dry-berth_-50/50

Na suhom gatu (slika 17) unutar dijela suhe marine, dostupni su svi priključci potrebni za boravak na brodu, uz jednostavan postupak spuštanja broda u more kada je to potrebno. Postoji mogućnost parkiranja vozila na ugovornoj poziciji plovila dok je brod u moru (Marina Punat, <https://www.marina-punat.hr/vezovi-za-plovila/dry-dock-34/34>).

Slika 17. Plovila na suhom vezu
Izvor: <https://www.marina-punat.hr/vezovi-za-plovila/dry-dock-34/34>

Suhi vezovi namijenjeni su za smještaj motornih brodova do 10 metara, maksimalne težine 5 tona. Plovila se nalaze na pocinčanim nosiljkama u neposrednoj blizini mora i marine.

Prilazak plovilu je lako dostupan, moguće je korištenje potrebne infrastrukture, sanitarija te parkirališnog mjesta za vozilo. Spuštanje plovila hidro liftom je brzo i sigurno (Marina Punat, <https://www.marina-punat.hr/vezovi-za-plovila/dry-berth-50/50>).

Marina Punat nudi smještaj plovila na pocinčanim nosiljkama i na suhim gatovima. Plovila koja se nalaze na pocinčanim nosiljkama nalaze se na prostoru suhe marine. Plovila koja se nalaze na suhom gatu imaju priključak struje i vode kao na morskom gatu.

4.3. ANALIZA AKTIVNIH UGOVORA O KORIŠTENJU CJelogodišnjih VEZOVA U MORU I NA KOPNU

U tablici 6 prikazan je cjelogodišnji broj ugovora o vezovima u moru i na kopnu u razdoblju od 2020. godine do 2023. godine (Službeni podaci Marine Punat, 2023).

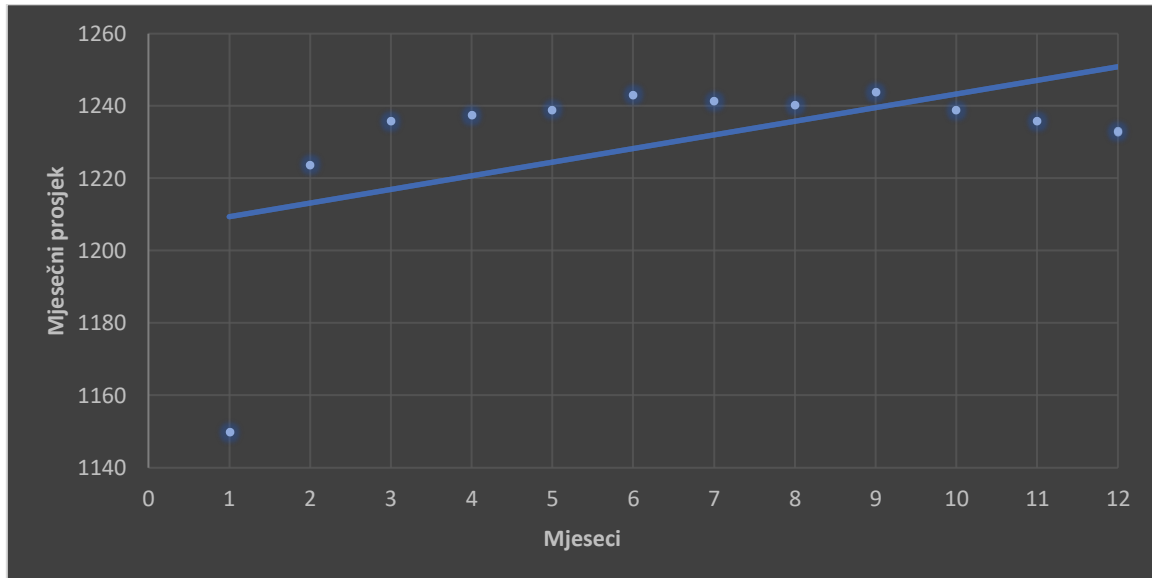
Tablica 6. Broj aktivnih ugovora o korištenju cjelogodišnjih vezova u moru i na kopnu

	2020	2021	2022	2023
Siječanj	1.049	1.058	1.092	1.400
Veljača	1.047	1.065	1.380	1.403
Ožujak	1.060	1.070	1.393	1.420
Travanj	1.074	1.086	1.393	1.397
Svibanj	1.074	1.095	1.399	1.390
Lipanj	1.083	1.109	1.388	1.392
Srpanj	1.086	1.107	1.391	1.381
Kolovoz	1.080	1.106	1.395	1.380
Rujan	1.079	1.114	1.403	1.379
Listopad	1.071	1.109	1.397	1.378
Studeni	1.066	1.102	1.396	1.379
Prosinac	1.061	1.099	1.393	1.379

Izvor: Izradio student prema službenim podacima Marine Punat

Broj aktivnih ugovora o korištenju cjelogodišnjih vezova u moru i na kopnu u Marini Punat u razdoblju od 2020. do 2023. godine bio je veći od 1 000. Za vrijeme pandemijske 2020. godine vidljivo je kako je broj ugovora i dalje visok, bez obzira što se tada nije znao konačan ishod vezan za putovanja nautičara. Vidljiva je razlika između pandemijske 2020. i 2023. godine gdje se može iščitati razlika u broju ugovora, gdje je npr. 2020. u kolovozu bilo samo 1

080 aktivnih ugovora dok je u tekućoj 2023. godini 300 ugovora više. Ukupan broj aktivnih ugovora o korištenju cjelogodišnjih vezova u moru i na kopnu iznosi 1 380 vezova.

Grafikon 1. Prosječna vrijednost ugovora u periodu 2020.-2023.

Izvor: izradio student prema podacima Marine Punat

Grafikon 1 prikazuje prosječnu vrijednost razdoblju od 2020. do 2023. godine aktivnih ugovora o cjelogodišnjem vezu u moru i na kopnu. Iz grafikona je vidljivo kretanje prosjeka po mjesecima u linearnom rastu. Prosječni broj aktivnih ugovora u siječnju u razdoblju od 2020. do 2023. godine je vrlo nizak zbog toga što je u pandemijskoj 2020. godini bilo 351 manje ugovora u odnosu na 2023. godinu. Prosjek aktivnih ugovora raste od veljače jer je u 2022. godini, koja je također bila pandemijska, broj ugovora raste na 1380 što je uz 2023. godinu i 1403 ugovora dignulo prosjek. Iz grafikona 1 vidljiv je rastući linearni trend.

U daljnjem tekstu prikazani su kapaciteti plovila, tj. broj aktivnih ugovora na suhom vezu u tvrtki Brodica d.o.o. koja je zasebno poslovala kao sestrinska tvrtka od 2014. godine pa sve do 2022., kada se službeno pripojila Marini Punat d.o.o. (Službeni podaci Marine Punat, 2023).

Tablica 7. Broj ugovora u tvrtki Brodica d.o.o.

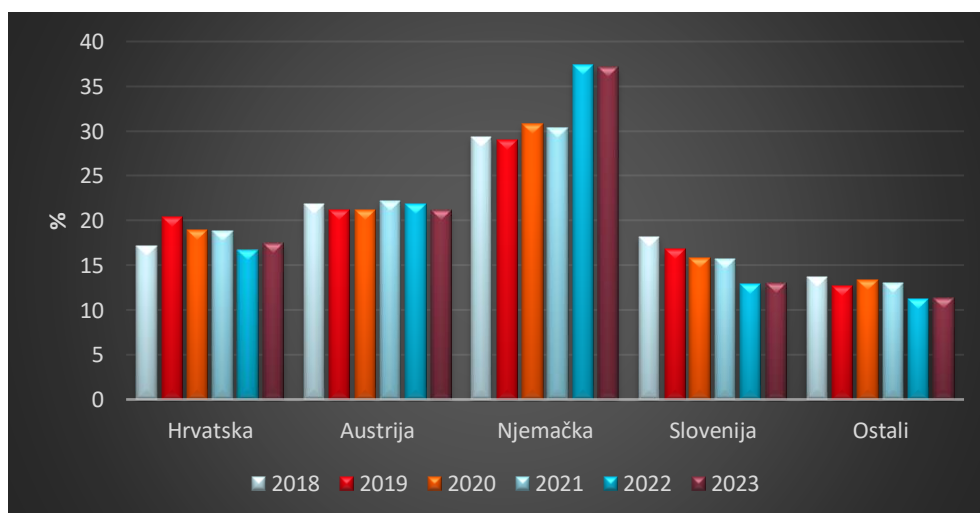
Godina	Broj Ugovora
2018	279
2019	268
2020	280
2021	284

Izvor: Izradio student prema službenim podacima Marine Punat

U tablici 7 prikazan je broj aktivnih ugovora na suhom vezu u razdoblju od 2018. do 2021. godine u tvrtki Brodica d.o.o. iz kojeg se može zaključiti kako je bilo u prosjeku 277 plovila u tvrtki Brodica d.o.o.. Zbog potrebe za povećanjem kapaciteta suhog veza Marine Punat, 2022. godine dolazi do pripajanja sestrinske tvrtke i time povećanjem kapaciteta za 300-tinjak suhih vezova.

Marina Punat posjeduje veliki broj sklopljenih ugovora. Ugovori su sklopljeni sa stranim državljanima jer Marina Punat privlači goste iz cijeloga svijeta i ima raznovrsnu strukturu gostiju. Dalje u radu detaljno se analizira struktura gostiju.

Marina Punat je dom različitim gostima koji pristižu iz cijelog svijeta. Razlog tomu je popularnost marine, ne samo na europskoj, već i na svjetskoj razini. Grafikon 2 prikazuje strukturu gostiju prema državi prebivališta (Službeni podaci Marine Punat, 2023).

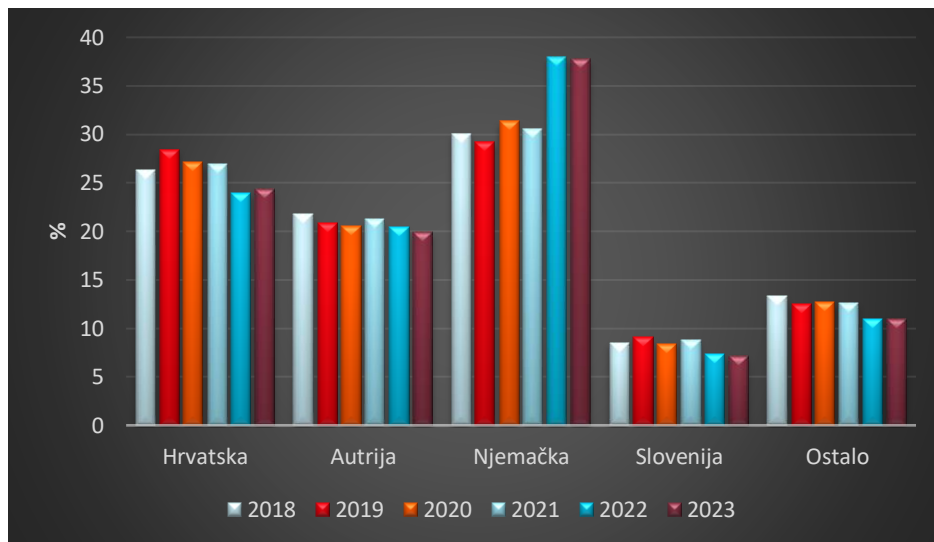

Grafikon 2. Struktura aktivnih ugovora prema nacionalnosti vlasnika plovila

Izvor: izradio student prema podacima Marine Punat

U grafikonu 2 prikazani su podaci aktivnih ugovornih klijenata prema državi prebivališta. U 2018. godini bila su 174 aktivna ugovora od kojih je otprilike 17 % pripadalo hrvatskim državljanima. U 2019. godini slijedi blagi porast hrvatskih državljana na 213 ugovora što je otprilike 20 % ukupnog broja gostiju. Godine 2020. i 2021. broj aktivnih ugovora hrvatskih državljana iznosio je 201 i 207 otprilike 18 % . U 2022. godini broj aktivnih ugovora hrvatskih državljana iznosio je otprilike 16 %. Broj aktivnih ugovora hrvatskih državljana raste u 2023. godini te broj iznosi 241, otprilike 17 %. Najviše aktivnih ugovora po državi prebivališta dolazi iz Njemačke. U razdoblju od 2018. do 2021. godine broj aktivnih ugovora njemačkih državljana iznosio je između 298 i 333, što je otprilike 30 %. Zabilježen je porast 2022. godine kada se broj aktivnih ugovora njemačkih državljana povisio na 512, što čini otprilike 37 %. U 2023. godini broj aktivnih ugovora njemačkih državljana i dalje prednjači s 37 %. Broj aktivnih ugovora državljana Austrije tijekom godina varira između 21 % i 23 %. Postotak aktivnih ugovora državljana Slovenije u analiziranom razdoblju između 2018. do 2023. godine se smanjio. U 2018. godini pripadalo je otprilike 18 % aktivnih ugovora slovenskih državljana dok je 2023. taj broj otprilike 13 %, što znači manji broj slovenskih državljana za 5 %. Broj ostalih državljana koji imaju aktivne ugovore u Marini Punat iznosi otprilike 14 %. U analiziranom razdoblju između 2018. do 2023. godine, vidi se smanjenje aktivnih ugovora ostalih državljana gdje je 2018. godine iznosio otprilike 13 % dok 2023. godine iznosi otprilike 11 %.

U idućem grafikonu (grafikon 3) navedeni su statistički podaci prema strukturi zastava plovila u Marini Punat. Svaki vlasnik plovila sam određuje gdje želi registrirati plovilo, te nije obavezan to učiniti u svojoj državi prebivališta. Grafikon 3 prikazuje strukturu plovila po zastavi registracije (Službeni podaci Marine Punat, 2023).

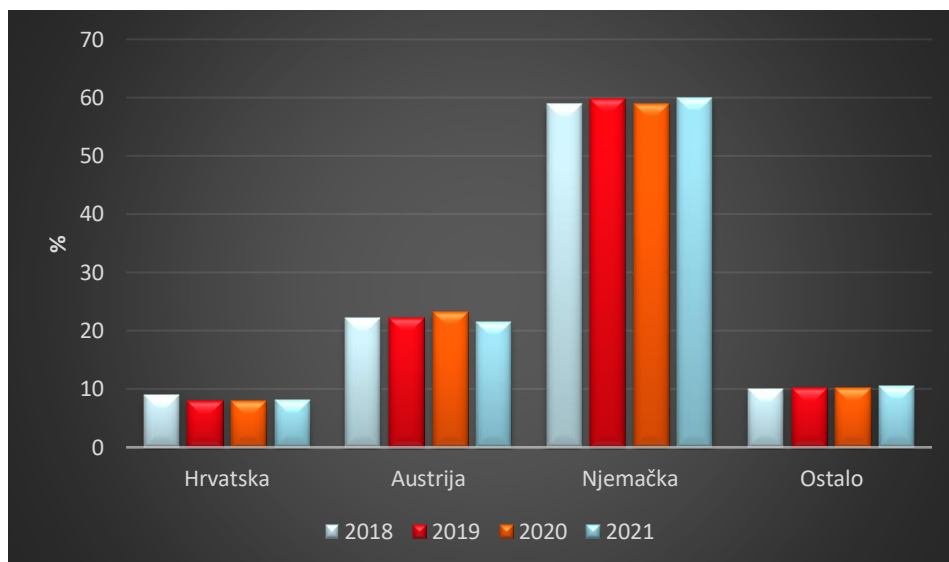

Grafikon 3. Struktura zastava plovila u Marini Punat

Izvor: Izradio student prema službenim podacima Marine Punat

Vidljivo iz grafikona 3 najviše registriranih plovila ima iz Njemačke. Vidljiv je očigledan porast iz godine u godinu. 2018. godine bilo je 30,1 % registriranih njemačkih plovila, dok je 2023. godine nastao porast od 7,6 %, odnosno 37,7 % plovila registriranih u Njemačkoj. Nakon Njemačke, najviše registriranih plovila dolazi iz Hrvatske, gdje je 2018. godine bilo 26,3 %, te kroz godine se taj udio povećavao i smanjivao, da bi 2023. godine udio registriranih plovila u Hrvatskoj iznosio 24,3 % od ukupnog broja plovila u Marini Punat. Veliki broj ljudi koji dolaze iz Austrije, imaju svoja registrirana plovila u zemlji prebivališta, tako je 2018. godine iznosio 21,8 %, dok 2023. godine ta brojka iznosi 19,9 % plovila koji su registrirani u Austriji. Plovila koja viju Slovensku zastavu u 2018. godini iznosilo je 8,5 %, dok 2023. ta brojka iznosi 7,1 % od ukupnog broja plovila u marini. Plovila pod Slovenskom zastavom ima najmanje. Ostale države, čija je zastupljenost najmanja, ispod 14 %, u tu skupinu spada čak dvadeset i šest država.

U daljnjem tekstu prikazani su podaci prema registraciji plovila u tvrtki Brodica d.o.o. koja je 2022. godine pripojena Marini Punat. U grafikonu 4 su prikazani podaci o zastavama plovila u tvrtki Brodica d.o.o. u razdoblju 2018. do 2021. godine.

Grafikon 4. Plovila po strukturi u tvrtki Brodica d.o.o.

Izvor: izradio student prema službenim podacima Marine Punat

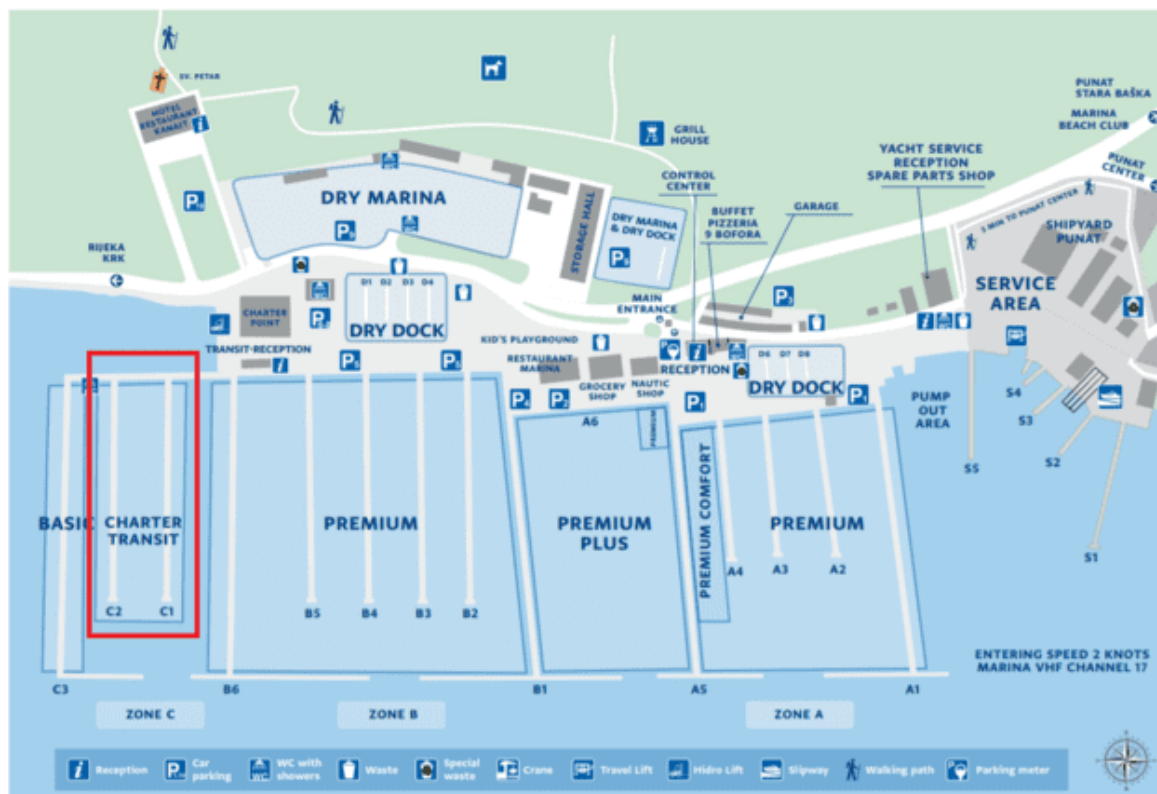
U grafikonu 4 vidljivo je da najviše registriranih plovila dolazi iz Njemačke, gotovo 60 %. Ostalih 20 % plovila registrirano je u Austriji dok je hrvatskih plovila najmanje niti 10 %. Ostale zemlje u kojima su plovila registrirana one zauzimaju 10 % mjesta u marini.

4.4. ANALIZA OSTVARENIH NOĆENJA NA TRANZITNOM VEZU

Vezovi u marinama, s obzirom na vrijeme zadržavanja plovila, mogu se razvrstati na stalni vez, tranzitni vez ili operativni vez. Tranzitni vez je u pravilu dnevni ili višednevni vez koji se koristi kao privremeni privez tijekom plovidbe, a najčešće ga koriste charter korisnici. Dnevni ili tranzitni vez je vez na nautičkom dijelu luke (NN, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_05_51_1039.html).

U praksi domaćih marina, ugovor o tranzitnom vezu nije potrebna pisana forma već se smatra da samim pristajanjem na vez korisnik plovila prihvaća opće uvjete poslovanja marine (Mandić i Milošević, 2018).

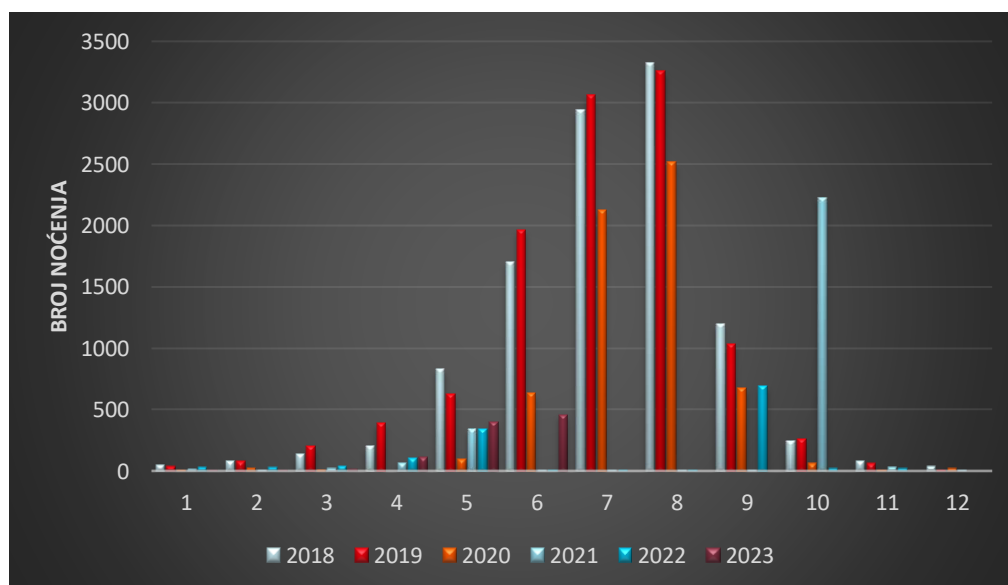
Na slici 18 prikazan je plan Marine Punat te je na njoj označena tranzitna zona crvenim pravokutnikom. Korisnici tranzitnog veza nakon plaćanja svog veza Marini Punat, dobivaju uslugu korištenja struje, vode, sanitarija kao i ostalih pratećih sadržaja marine.

Slika 18. Plan Marine Punat

Izvor: <https://www.marina-punat.hr/>

U nastavku, grafikon 5 prikazuje podatke o tranzitnim noćenjima u Marini Punat u razdoblju od 2018. do 2023. godine (Službeni podaci Marine Punat, 2023).

Grafikon 5. Broj tranzitnih noćenja u Marini Punat

Izvor: izradio student prema podacima Marine Punat

Na grafikonu 5 prikazana su tranzitna noćenja tijekom cijele godine u Marini Punat u razdoblju od 2018. do 2023. godine. Vidljive su sezonske oscilacije u razdoblju od 2018. do 2023. godine gdje u svibnju počinje porast broja tranzitnog veza. Te brojke se podižu za vrijeme ljetnih mjeseci, ljetne turističke sezone. Najmanji broj tranzitnih plovila bio je u pandemijskoj 2020. godini kada je broj tranzitnih vezova u svibnju iznosio 1,58 % od ukupnog broja tranzitnog veza za 2020. godinu.

Ukupan broj tranzitnih noćenja u 2020. godini iznosio je 6 164 noćenja. U usporedbi s 2020-tom godinom u svibnju 2018. godine bilo je 7,7 % tranzitnih dolazaka, ali je u konačnici ukupan zbroj dolazaka te godine bio veći za 43,08 %. Poslije kritične 2020. godine u svibnju 2021. godine bilježi se rast dolaska tranzitnih vezova. Već 2021. godine tranzitnih noćenja bilo je za 345 % više u odnosu na 2020. koja je bila kritična pandemijska godina.

Proučavajući grafikon najviše dolazaka zabilježeno je 2018. i 2019. godine kada je ukupan zbroj dolazaka u cijeloj godinu iznosio 10 828 tranzitnih vezova, odnosno 10 970. Najviše ih je pristizalo u kolovozu gdje je 2018. godine udio tranzitnog noćenja bio 30,6 % dok je 2019. iznosio 29,69 %. Vidljiv je očigledan pad pristizanja tranzitnog veza nakon kobne pandemijske 2020. godine. Podaci za 2023. godinu prikazani su do mjeseca lipnja.

Slika 19. Motorna jahta na tranzitnom C2 vezu u Marini Punat

Izvor: Autorska slika

Tranzitni vezovi u Marini Punat nalaze se na sjevernom dijelu marine na charter gatovima, koji su tijekom tjedna u ljetnim mjesecima slobodni. Uvijek se pronađe dodatan vez za gosta u tranzitu. Prilikom uplovljavanja mornari su upoznati s plovilom te upućuju plovilo na određeni tranzitni gat i pritom mu pomažu s privezom plovila na vez.

4.5. ANALIZA USLUGE PRAŽNJENJA CRNOG TANKA

Fizičko stanje okoliša je važna komponenta u odlučivanju turista o smjeru putovanju radi korištenja odmora i rekreacije. Posebnu pozornost treba, stoga, posvetiti: onom što turisti zamjećuju u svezi stanja okoline; usporediti zamjećivanja utjecaja stanja okoline na većinu turista, naročito onih koji dolaze prvi put, te procijeniti kako ta zapažanja utječu na zadovoljstvo turista s obzirom na stanje mora, izgled i udobnost plaža i sveukupno zadovoljstvo u svezi putovanja u cjelini (Koljatić, 2000).

Svako plovilo ima ugrađeni crni tank koji služi za prikupljanje i privremeno skladištenje ljudskih fekalija, tj. otpadnih voda iz toaleta. Crni tank ima specifičnu ulogu u očuvanju okoliša i mora te bi se trebao pravilno održavati i prazniti. Crni tankovi trebaju biti redovito pražnjeni u odgovarajućim uvjetima i na pravom mjestu, ovisno o kapacitetu crnog tanka. Prilikom rukovanja crnim tankom, tj. pražnjenjem crnog tanka treba biti oprezan zbog osobnog zdravlja, a i zbog okoliša. Svaki crni tank na plovilu jasno je označen kako bi posada znala kako ga koristiti.

Marina Punat predstavlja izvrstan primjer prakse pružajući potpuno besplatnu uslugu pražnjenja crnih tankova za stalne goste i za plovila u prolazu. Proces pražnjenja je omogućen svakodnevno u dva vremenska termina: u 09:00 i 13:00 sati na području unutar servisne zone. Radi olakšane organizacije prethodna najava najmanje jedan dan unaprijed je nužna. Iako se ova usluga pruža bez ikakvih troškova nažalost nije naišla na izrazitu popularnost među korisnicima. U nastavku je vidljiva tablica 8 u kojoj je zabilježeno korištenje usluga pražnjenja crnog tanka (*Pump-out usluge*). Najveći broj pražnjenja crnog tanka dogodio se 2021. godine, čak 36 puta.

Tablica 8. Broj plovila koja su koristila uslugu pražnjenja crnog tanka u periodu od 2020. do 2023. godine

GODINA	Ukupan broj plovila
2020	25
2021	36
2022	22
2023*	6

Izvor: izradio student prema podacima Marine Punat

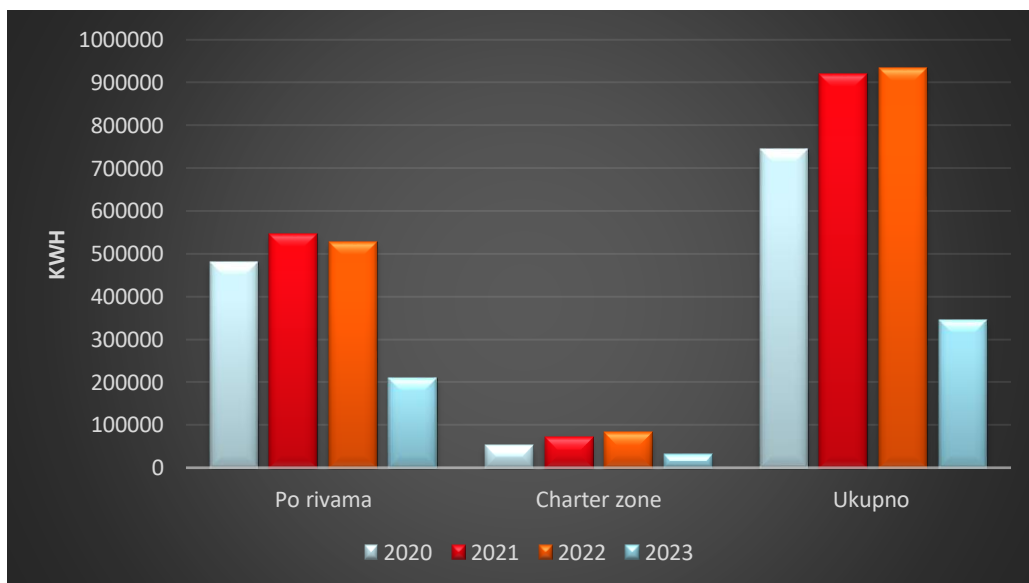
U 2020. godini uslugu je koristilo 25 plovila dok je 2022. godine koristilo 22 plovila. Podaci za 2023. godinu dostupni su samo do polovice lipnja, ali može se zaključiti kako ta brojka neće pretjerano narasti. Uzevši u obzir broj godišnjih tranzitnih dolazaka kao i charter zone u marini usluge praznjenja kao da se i ne koriste. Za vrijeme ljetnih mjeseci stotine charter plovila isplovljava i vraća se nakon sedam dana. Nažalost su to velike količine fekalija koje završavaju u moru.

4.6. ANALIZA POTROŠNJE STRUJE I VODE U MARINI PUNAT

Potrošnja električne energije u marini redovna je stvar bez koje marina ne bi mogla funkcionirati. Električna energija koristi se u apsolutno svim segmentima marine. Unutar Marine Punat električna energija napaja punionicu za električna vozila, napajanje plovila po dokovima te prateću infrastrukturu i suprastrukturu.

Marina Punat posjeduje solarne kolektore te također proizvodi električnu energiju međutim to su nedostatne količine da bi se marina mogla sama napajati električnom energijom.

U nastavku prikazan je grafikon 6 koji pokazuje potrošnju struje u kWh u Marini Punat u razdoblju od 2020. do 2023. godine (Službeni podaci Marine Punat, 2023).

Grafikon 6. Potrošnja struje u kWh u Marini Punat u periodu od 2020. – 2023. godine

Izvor: izradio student prema podacima Marine Punat

U grafikonu 6 prikazana je potrošnja električne energije u kWh unutar Marine Punat. Grafikon 6 prikazuje potrošnju po rivama, potrošnju u charter zonama te sveukupnu potrošnju. U 2020. godini ukupno je potrošeno 744 646 kWh električne energije od kojih je 64,58 % potrošeno po rivama a charter zone su potrošile 7,11 %. Ostalih 28,31 % električne energije potrošeno je na tehničko korištenje rada marine i pratećih sadržaja. Dalje u 2021. godini potrošeno je ukupno 920 577 kWh električne energije od kojih je 59,19 % potrošeno po rivama, a charter zone su potrošile 7,9 %. Ostalih 32,91 % električne energije potrošeno je na tehničko korištenje rada marine i pratećih sadržaja. U 2022. godini potrošeno je ukupno 934 809 kWh električne energije od kojih je 56,35 % potrošeno po rivama dok su charter zone potrošile 8,82 %. Ostalih 34,83 % električne energije potrošeno je na tehničko korištenje rada marine i pratećih sadržaja. Podaci dobiveni za 2023. godinu su dostupni samo do svibnja te je Marina Punat u tekućoj 2023. godini do svibnja potrošila 344 188 kWh električne energije od kojih je 60,92 % potrošeno po rivama dok su charter zone potrošile 8,82 %. Ostalih 30,26 % električne energije potrošeno je na tehničko korištenje rada marine i pratećih sadržaja.

Potrošnja vode kao i električne energije predstavlja neizbježni čimbenik bez kojih marina ne bi mogla obavljati svoje djelatnosti. U daljnjem tekstu analizirana je potrošnja vode u Marini Punat u razdoblju od 2020. do 2023. godine (Službeni podaci Marine Punat, 2023).

Grafikon 7. Potrošnja vode u Marini Punat u m³ u periodu od 2020.-2023. godine

Izvor: izradio student prema podacima Marine Punat

Iz grafikona 7 vidljiva je potrošnja vode u Marini Punat u razdoblju od 2020. do 2023. godine. U 2020. godini potrošeno je 27 253m³ vode od kojih je 84,7 % u drugom kvartalu kada u marini boravi najviše nautičara i plovila. Vidljivo iz grafikona 7 2021. godine potrošeno je 38 224m³ vode od kojih je 84 % u drugom kvartalu kada je također povećan broj nautičara i plovila u marini. U 2022. godini potrošeno je 35 999m³ vode od kojih je također 84,04 % u drugom kvartalu kada je posjećenost marini znatno veća. Podaci za tekuću 2023. godinu dostupni su samo do svibnja te je potrošnja vode do tada iznosila 9010m³ od kojih je 55,81 % na početku drugog kvartala.

4.7. FINANCIJSKI POKAZATELJI MARINE PUNAT

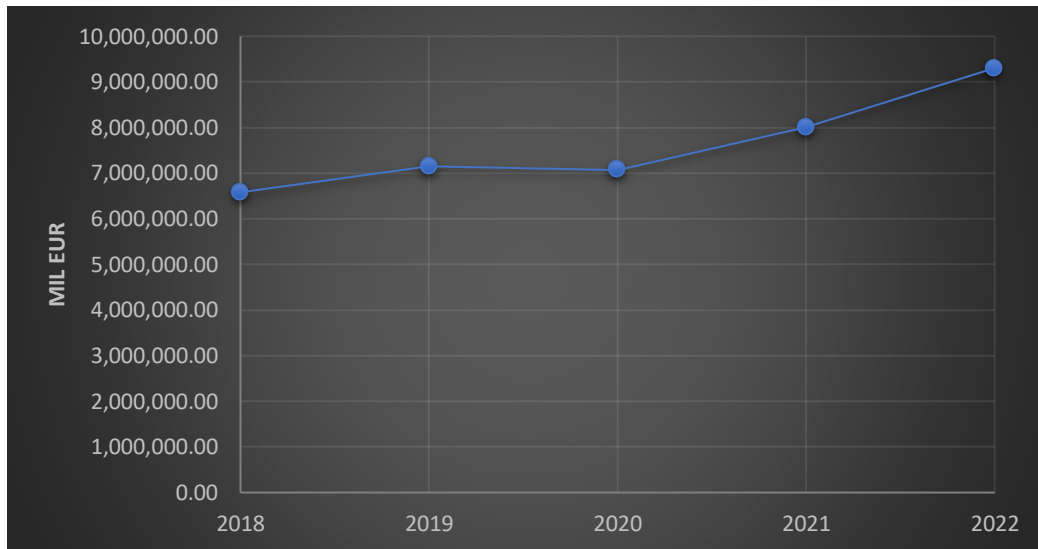
Marina Punat d.o.o., sukladno važećim odredbama Zakona o računovodstvu spada u skupinu srednjih poduzetnika, privatnog vlasništva te članom Marina Punat grupe. Pretežita djelatnost same marine je zabava i rekreacijske djelatnosti nautičkog turizma. Broj zaposlenika unutar Marine Punat u 2022. godini bio je 83, što predstavlja povećanje od 15,28% u odnosu na 2021.godinu (Insolve, <https://www.insolve.hr/>).

Ukupni prihod u 2022. godini iznosili su 9,31 milijun eura, što je povećanje od 16,28 % u odnosu na 2021. godinu kada je ukupni prihod iznosio 7,86 milijuna eura (Insolve, <https://www.insolve.hr/>).

Ostvarena neto dobit 2022. godine iznosi 2,76 milijuna eura dok je ostvarena neto marža iznosila 29,71 % (Insolve, <https://www.insolve.hr/>). Operativna dobit, odnosno zarada prije kamata i poreza u 2022. godini iznosila je 2,98 milijuna eura, dok je pokazatelj uspješnosti poslovanja iznosio 4,06 milijuna eura.

Grafikon 8 prikazuje ukupne prihode Marine Punat u razdoblju od 2018.-2022. godine. Iz grafikona se vidi trend porasta prihoda poduzeća osobito nakon 2020. godine koju je obilježila COVID-19 kriza. Ta činjenica vrlo je zanimljiva obzirom da je ta situacija malo kome pogodovala. Izolacija koju pruža takva grana industrije prepoznata je od strane gostiju, što dokazuje ovakav trend na grafikonu. Zadnja promatrana godina bila je za 2.724,033 eura isplativija nego prva promatrana godina 2018., što znači porast od 41,38 %. Vidi se pozitivan

trend poslovanja Marine Punat, što pozitivno utječe i na njezinu likvidnost i ostale financijske pokazatelje poslovanja.

Grafikon 8. Prihodi Marine Punat

Izvor: izradio student prema podacima <https://www.insolve.hr/>

Završetkom obrade kvantitativnih pokazatelja rada Marine Punat može se zaključiti da Marina Punat raspolaže s velikim kapacitetom vezova, kako u moru tako i na kopnu. Pripajanjem tvrtke Brodica d.o.o. Marina Punat je proširila svoju suhu marinu za 300-tinjak suhих vezova uz svu prateću potrebnu infrastrukturu koja se nalazi u neposrednoj blizini mora i marine.

U Marini Punat tijekom prve polovice 2023.godine sklopljeno je 1378 ugovora o korištenju vezova u moru i na kopnu, što znači da su im svi postojeći kapaciteti popunjeni. Marina Punat je destinacija u koju dolaze i borave gosti iz cijeloga svijeta. Mnogobrojni gosti iz različitih dijelova svijeta dolaze na svoja privatna plovila, i isto tako razni gosti posjećuju Marinu Punat u tranzitu. Usluga pražnjenja crnog tanka nije previše popularna, iako je besplatna ne koristi se koliko bi trebala. Potrošnja struje i vode zabilježena je u velikim količinama, obzirom na veliku količinu plovila, gostiju i površinu marine. Marina Punat je u promatranom razdoblju poslovala uspješno, pa čak i za vrijeme pandemije Covid-19.

5. BUDUĆI NAPREDAK NAUTIČKOG TURIZMA

Nautički turizam igra ključnu ulogu u cjelokupnoj turističkoj ponudi Jadrana. Posebno je zapažen u vremenima pandemije kada je turistički sektor trpio velike gubitke, a nautički turizam uspješno poslovao.

Razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj od samih početaka pa do dana prati neprekidan rast i unapređenje ponude, a s time i sve veću potražnju. Svake godine nautički turizam u Republici Hrvatskoj nudi bogatu ponudu koja privlači nautičare veće platežne moći. Osjetno je primjetan nedostatak marina duž Hrvatske obale. Da bi se nautički turizam mogao nastaviti širiti i uspješno poslovati nužno je proširiti kapacitete marina, tj. potrebno je povećati broj vezova u moru u postojećim marinama te eventualno izgraditi nove marine na strateškim mjestima.

Ključni čimbenici za uspješnu budućnost nautičkog turizma su: energetska učinkovitost, smanjenje emisija štetnih tvari te napredak digitalizacije. Ti su čimbenici presudni za očuvanje okoliša i privlačenje sve većeg broja turista. Pokretanjem zelene tranzicije dovodi do kontinuiranog održivog turizma koji se bazira na čistoći mora, okoliša kao i na kvaliteti života budućih generacija. Implementacijom brojnih inovativnih tehnologija kontinuirano se unapređuje briga o moru i podmorju te očuvanju morskog i priobalnog okoliša. Globalni trendovi ukazuju na veliki broj nautičara koji su svjesni važnosti očuvanja okoliša te oni sami pokazuju veliki interes i brigu o održivosti i ekologiji. Marine koje promiču održive prakse poželjne su destinacije brojnih nautičara jer uvijek traže čisto more, prirodu i očuvane priobalne zone (ACI Marine, <https://aci-marinas.com/hr/postat-cemo-centar-europe-za-vodik-ova-kvarnerska-marina-prva-ce-se-pogoniti-na-gorivo-buducnosti/>).

Nadalje, zamjetna je sve veća potražnja za luksuznim marinama koje treba uzeti u obzir. Luksuzne marine podrazumijevaju znatna ulaganja, visoku razinu ponude i usluge koja privlači goste veće platežne moći. Daljnji razvoj nautičkog turizma zahtjeva suradnju privatnog i državnog sektora kako bi kontinuitet razvoja mogao rasti i napredovati.

U nastavku su navedeni ključni aspekti marina budućnosti:

- **Održivost i Ekologija:** Marine će se sve više usmjeriti prema održivosti i zaštiti okoliša. To uključuje korištenje čistih izvora energije poput solarnih panela, vjetroturbina i obnovljivih izvora goriva kako bi se smanjila emisija stakleničkih plinova. Također će biti naglasak na sustavima za recikliranje i smanjenje otpada, kao i na praćenju i zaštiti morskog ekosustava.
- **Automatizacija i Tehnologija:** Marine budućnosti će vjerojatno uključivati napredne tehnologije poput autonomnih plovila, pametnih pristaništa i sustava za nadzor i upravljanje. Ovi sustavi će pomoći u boljoj optimizaciji resursa, smanjenju rizika od sudara i povećanju učinkovitosti operacija
- **Digitalizacija i Povezanost:** Digitalne platforme omogućit će vlasnicima plovila i marinama lakšu komunikaciju, rezervaciju usluga i upravljanje putem mobilnih aplikacija. Također će omogućiti praćenje vremenskih uvjeta, navigaciju i dijeljenje informacija između plovila.
- **Novi Materijali i Konstrukcija:** Napredak u materijalima, poput laganih i izdržljivih kompozitnih materijala, poboljšat će izdržljivost plovila i smanjiti potrošnju goriva. Novi konstrukcijski pristupi omogućit će stvaranje inovativnih oblika plovila koji pružaju bolju učinkovitost i stabilnost.
- **Povezanost S Energijom:** Marine budućnosti mogu iskoristiti nove načine povezivanja s obnovljivim izvorima energije, kao što su energija valova ili plime i oseke. Ovo bi moglo pomoći u osiguravanju stalnog napajanja za potrebe marine.
- **Obrazovanje i Svijest:** Buduće marine bit će usmjerene prema educiranju korisnika o očuvanju mora i ekosustava. Podizanje svijesti o važnosti očuvanja okoliša moglo bi doprinijeti boljem odnosu prema morskim resursima.
- **Inovacije u Dizajnu:** Dizajn plovila će se vjerojatno fokusirati na multi funkcionalnost, prilagodljivost i udobnost korisnika. Modularni dizajni omogućit će vlasnicima da prilagode svoja plovila različitim potrebama.
- **Upravljanje Rizicima:** Buduće marine će vjerojatno imati bolje sustave za upravljanje kriznim situacijama, kao što su prirodne katastrofe ili nesreće, kako bi se osigurala brza i koordinirana reakcija

U svakom slučaju marine budućnosti bit će usmjerene prema balansiranju inovacija i očuvanja morskog okoliša stvarajući prostor koji je siguran, učinkovit i održiv.

5.1. BUDUĆI NAPREDAK I RAZVITAK MARINE PUNAT

Marina Punat nalazi se unutar Marina Punat grupe koja je podijeljena na četiri funkcionalne cjeline. Na Marinu Punat, Brodogradilište Punat, Brodica suha marina, te MP Hotel & Resort.

Vizija razvoja Marina Punat grupe je da budu vodeći nautički centar na Jadranu koji kroz marine potiče razvoj servisne i turističke djelatnosti, a rezultati će biti odlična kvaliteta života zaposlenika i posjetitelja. Vizija razvoja usmjerena je i na energetska učinkovitost kako bi se očuvalo more i podmorje.

Strateški ciljevi Marina Punat Grupe su (Službeni podaci Marine Punat, 2023):

- Podići kvalitetu usluge nautičkog centra na 5 zvjezdica
- Osigurati održivo poslovanje kroz produženje koncesija brodogradilišta i marine
- Razviti vodeći Yacht servis u Hrvatskoj
- Održivi razvoj
- Povećati kategorije svih smještanih jedinica
- Poboľjšati uvjete rada zaposlenika
- Povećati prihode i otvoriti nova radna mjesta

Marina Punat grupa ulaže 21.235,650 eura u izgradnju i dogradnju kapaciteta. Što se tiče same Marine Punat u planu je uređenje operativne obale koja se nalazi na sjevernom dijelu marine. Sjeverni dio marine je plitki i muljeviti neiskorišteni dio obale. Time bi se osigurala dodatna operativna površina za parking vozila i charter baze bi bili bliže „svojim“ gatovima te bi sve bilo u granicama koncesije, ravno s gatom C3 (slika 20).

Slika 20. Budući plan nasipanja dijela obale

Izvor: službena slika Marine Punat

Spomenuto prije kako bi nasipavanjem dijela obale charter baze bile bliže gatovima C1, C2 i C3 tako bi se izgradio i uredio charter centar. Moderniziranje i uređenje centra montažnim objektima koji bi bili u jednoj cjelini. To bi riješilo problem neprilagođenih i razbacanih brodskih kontejnera po parkiralištu. Time bi se osigurao veći broj partnera, zbog povećanja interesa domaćih i stranih charter tvrtki (slika 21).

Slika 21. Budući izgled novih kontejnera u novom charter centru

Izvor: službena slika Marine Punat

Ulaganje kreće i u rekonstrukciju sanitarija na jugu, tj. uređenje postojećih i izgradnja novih. i. Sanitarije koje će sadržavati 8 obiteljskih kupaonica, praonicu rublja i suša, i sve to u modernom nautičkom dizajnu.

Nadalje, izvršenom rekonstrukcijom glavne zgrade u sklopu koje su recepcija, pizzerija „9bofora“ i sanitarni čvor (slika 22).

Slika 22. Budući izgled glavne zgrade u Marini Punat

Izvor: službena slika Marine Punat

Marina Punat ulaže u rekonstrukciju obnovu nautic shopa te bi u sklopu njega bio izgrađen kozmetički salon, fitness centar otvorenog tipa, kao i nekoliko dodatnih parkirnih mjesta za vatrogasna vozila marine koja bi stajala ispod novoizgrađene nadstrešnice (slika 23).

Slika 23. Budući izgled nautic shopa u Marini Punat

Izvor: službena slika Marine Punat

Marina Punat ulaže u više punktova u marini. Cilj je ulaganje u suhu marinu čiji je cilj modernizacija i izgradnja suhih dokova kao i dodatna spremišta za nautičare, gdje bi mogli ostavljati svoje privatne stvari. Marina Punat je destinacija koja privlači stare i mlade te su tako ostvareni planovi za izgradnju novog, velikog dječjeg igrališta kao i proširenje i poboljšanje sadržaja za mlade. U planu proširenja sadržaja sljedeće je proširivanje šetnica oko marine po kojoj će gosti opušteno šetati i uživati u prirodi.

Projekt izgradnje novog modernog restorana u Marini Punat privodi se kraju. Restoran je izgrađen te se čeka potrebna dokumentacija i dozvole kako bi mogao započeti s radom (slika 24).

Slika 24. Novi restoran u Marini Punat izgradnji (28.03.2023.)

Izvor: autorska slika

Slika 25 prikazuje budući izgled Marine Punat. Vidljivo na slici nasipan je dio obale koji je asfaltiran i namijenjen za charter zone. Vidljiva je i nova obilazna cesta koja vodi prema gradu Puntu, kao i ostale prometnice i šetnice. Proširena i dograđena suha marina s povećanim kapacitetima i novim sanitarnim čvorom. Novi izgrađeni hotel koji proširuje kapacitete smještaja kao i novi izgrađeni kameni bungalovi i vile.

Slika 25. Buduća vizija Marine Punat

Izvor: službena slika Marine Punat

Marina Punat svojim planom razvoja i ulaganja do 2030. godine postiže prestižan i moderan izgled. Proširenjem marine i novom regulacijom prometa marina može omogućiti dodatni mir i privatnost svojim gostima. Slogan Marine Punat je „*Your 2nd Home*“, te će zasigurno opravdati svoj slogan jer se gosti već sada osjećaju kao kod kuće. Nastavit će pružati vrhunske usluge koje su popraćene bogatim događanjima u turističkim mjestima u okolici marine.

6. ZAKLJUČAK

Nautički turizam je postao ključna grana turizma u Republici Hrvatskoj posebice na obalnim područjima koja uključuju Primorsko-goransku županiju. Ovaj oblik turizma privlači goste s visokim financijskim mogućnostima, željne istraživanja obalnih ljepota i plovidbe Jadranom. U tom kontekstu marine su se nametnule kao središta nautičkog turizma pružajući infrastrukturu i usluge za plovila te postajući važnim čimbenikom turističke privlačnosti.

Najvažnija marina u PGŽ-u je Marina Punat smještena na otoku Krku. U radu su detaljno proučeni kvantitativni aspekti poslovanja Marine Punat kako bi se stekao dublji uvid u njezinu učinkovitost, komparativne prednosti i izazove s kojima se susreće. Prikupljeni su relevantni podaci koji su analizirani i donijeti su zaključci koji mogu pomoći u optimizaciji poslovanja marine te unapređenja usluga.

Analizom kvantitativnih pokazatelja rada Marine Punat, zaključuje se da Marina Punat posjeduje vezove za različite duljine plovila u rasponu od 8 do 40 metara, na kopnu i u moru. Najviše plovila spada u kategoriju do 15 metara duljine, 335 plovila. Zbog povećanih potreba za vezovima marini je pripojena tvrtka Brodica d.o.o. te time značajno povećan kapacitet vezova Marine Punat. Najveći broj aktivnih ugovora o korištenju cjelogodišnjih vezova u moru i na kopnu primjećuje se u ožujku 2023. godine. Trend kretanja broja aktivnih ugovora za razdoblje od 2020. do 2023. godine je rastući. Razlika koja se javila zbog utjecaja Covid-19 virusa nije značajna te nije negativno utjecala na rad Marine Punat. Zbog obilježja ovakve vrste turizma gosti su bili dodatno motivirani za korištenje usluga marine i zbog sigurnosti, zdravlja koje je time osigurano. Analizom strukture gostiju dolazi se do podataka kako su najzastupljeniji gosti susjednih zemalja. Najveći udio u strukturi zauzimaju gosti iz Njemačke, Austrije i Slovenije. Podaci kroz tri promatrane godine osciliraju, ali prati ih lagani rast. Podaci o broju tranzitnih noćenja u Marini Punat u razdoblju od 2018. do 2023. godine osciliraju. Brojke rastu u vremenu ljetnih mjeseci, turističke sezone. Najveći broj tranzitnih noćenja javio se u 2019. godini kada su iznosili 10 970. Usluga pražnjenja crnog tanka besplatna je usluga koju pruža Marina Punat. Najviše je korištena 2021. godine, 36 puta. Analizom podataka o pražnjenju crnog tanka dolazi se do zaključka da usluga nije pretjerano popularna među gostima. Kako bi se smanjila potrošnja električne energije Marina Punat posjeduje solarne kolektore koji proizvode električnu energiju, međutim količine nisu dostatne za cjelokupno napajanje električnom energijom. U analiziranom razdoblju od 2020. do 2023. godine potrošnja električne energije raste u ljetnim mjesecima. Najviše električne energije troši se na rivama,

zatim ostali prateći sadržaji marine i najmanje u charter zonama. Navedeno je zamijećeno u svim promatranim godinama. Po pitanju potrošnje vode u razdoblju od 2020. do 2023. godine Marina Punat najviše vode potrošila je u 2021. godini. Najviše vode potrošeno je u drugom kvartalu godine. Analizom financijskih pokazatelja rada Marine Punat uočeno je povećanje ukupnih prihoda u 2022. godini u odnosu na 2021. godinu, u iznosu od 16,28 %. Trend rasta neto dobiti također je rastući. Zanimljiva je činjenica porasta prihoda poduzeća nakon 2020. godine koju je obilježila Covid-19 kriza, a mnoga druga poduzeća bilježila su pad. Grana industrije u koju je smještena Marina Punat pruža sigurnost, izolaciju i mir što pogoduje rastućem trendu. Prema analiziranim podacima budućnost sektora nautičkog turizma je optimistično. Razvoj nautičkog turizma prati neprekidan rast i unapređenje ponude, a time i veću potražnju. Marina Punat prati rast tržišta i unapređuje svoje poslovne procese. Kroz praćenje svojih strateških ciljeva nastoji podići kvalitetu usluge na maksimalnih 5 zvjezdica, osigurati održivo poslovanje i razvoj, povećati smještajne kapacitete i povećati prihode. Marina Punat svojim planom razvoja i ulaganja do 2030. godine planira postići maksimalno moderan i prestižan izgled. Time će svojim gostima omogućiti dodatni mir, luksuz i privatnost.

LITERATURA

1) KNJIGE:

1. Žic, D.: *Marina Punat Grupa: prvih 50 godina*. Punat, 2014

2) PRAVILNICI:

2. Narodne Novine https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2019_12_120_2374.html Pregledano 05.09.2023.

3) STRUČNI RADOVI:

3. Bilić M, Luković T, 2007, Luke nautičkog turizma u Hrvatskoj i strategija lokalnog razvoja, *Naše more*, 54(3-4), str 114-122, Dubrovnik, pregledano 05.09.2023.
4. Luković T, 2007, Nautički turizam, definiranje i razvrstavanje, *Ekonomski pregled*, 58(11) 689-708, Dubrovnik, pregledano 05.09.2023.
5. Koljatić V, 2000, Ekološki aspekti nautičkog turizma, *Pomorski zbornik* 38, str 373 – 382, pregledano 05.09.2023.
6. Mišić Z, Vuković A, 2008, Zašto treba mijenjati pravilnik o razvrstavanju i kategorizaciji luka nautičkog turizma, *Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu*, god 56, 3/19, str 609-625, pregledano 21.09.2023.

4) INTERNETSKI IZVORI :

7. DZS, <https://podaci.dzs.hr/2022/hr/29526> pregledano 05.09.2023.
8. Aci marina Cres, <https://aci-marinas.com/hr/marina/aci-cres> pregledano 24.08.2023
9. Aci marina Opatija, <https://aci-marinas.com/hr/marina/aci-opatija> pregledano 24.08.2023
10. Aci marina Rab, <https://aci-marinas.com/hr/marina/aci-rab> pregledano 24.08.2023
11. Aci marina Supetarska Draga, <https://aci-marinas.com/hr/marina/aci-supetarska-draga> pregledano 24.08.2023

12. Marina Puntat, <https://infobiz.fina.hr/public/OIB-73836543020/marina-punat-grupa-d-o-o> pregledano 23.08.2023
13. Insolve, <https://www.insolve.hr/subjekt/136969> pregledano 23.08.2023
14. Port authority, <https://www.portauthority.hr/statistike-i-tarife> pregledano 25.08.2023
15. Marina Lošinj, <https://losinia.hr/hr/marina-losinj> pregledano 24.08.2023
16. Marina Novi, <https://marinanovi.hr/nauticki-program> pregledano 24.08.2023
17. Marina Puntat, <https://www.marina-punat.hr/o-marini-punat> pregledano 24.08.2023
18. Mitan Marina, <https://www.mitanmarina.com/?lang=hr> pregledano 05.09.2023.
19. Marina Opatija, <http://www.marina-opatija.com/> pregledano 24.08.2023.

POPIS TABLICA

Tablica 1. Broj luka nautičkog turizma u PGŽ u 2022. godini.....	4
Tablica 2. Kapaciteti luka nautičkog turizma i zaposlenih u PGŽ u 2022.godini.....	5
Tablica 3. Popis marina u PGŽ.....	6
Tablica 4. Veličina vezova po kategorijama	25
Tablica 5 Kapacitet vezova na kopnu.	26
Tablica 6. Broj aktivnih ugovora o korištenju cjelogodišnjih vezova u moru i na kopnu	28
Tablica 7. Broj ugovora u tvrtki Brodica d.o.o.	30
Tablica 8. Broj plovila koja su koristila uslugu pražnjenja crnog tanka u periodu od 2020. do 2023. godine.....	37

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. Prosječna vrijednost ugovora u periodu 2020.-2023.....	29
Grafikon 2. Struktura aktivnih ugovora prema nacionalnosti vlasnika plovila	30
Grafikon 3. Struktura zastava plovila u Marini Punat.....	32
Grafikon 4. Plovila po strukturi u tvrtki Brodica d.o.o.	33
Grafikon 5. Broj tranzitnih noćenja u Marini Punat.....	34
Grafikon 6. Potrošnja struje u kWh u Marini Punat u periodu od 2020. – 2023. godine	38
Grafikon 7. Potrošnja vode u Marini Punat u m ³ u periodu od 2020.-2023. godine	39
Grafikon 8. Prihodi Marine Punat	41

POPIS SLIKA

Slika 1. ACI marina Cres	6
Slika 2. ACI marina Opatija	7

Slika 3. marina Admiral	8
Slika 4. Marina Novi	8
Slika 5. Marina Mitan	9
Slika 6. Marina Lošinj	9
Slika 7. ACI marina Supetarska Draga	10
Slika 8. ACI marina Rab	10
Slika 9. Marina Punat u Puntarskoj draga	14
Slika 10. ISO 9001 certifikat Marina Punat Grupa.	15
Slika 11. ISO 14001 certifikat Marina Punat	16
Slika 12. Plava zastava u Marini Punat	17
Slika 13. Marina Punat App	22
Slika 14. Marina membership card	23
Slika 15. Plovila na vezu u moru u Marini Punat	24
Slika 16. Plovila na pocinčanim nosiljkama u suhoj marini	27
Slika 17. Plovila na suhom vezu	27
Slika 18. Plan Marine Punat	34
Slika 19. Motorna jahta na tranzitnom C2 vezu u Marini Punat	36
Slika 20. Budući plan nasipanja dijela obale	45
Slika 21. Budući izgled novih kontejnera u novom charter centru	45
Slika 22. Budući izgled glavne zgrade u Marini Punat	46
Slika 23. Budući izgled nautic shopa u Marini Punat	46
Slika 24. Novi restoran u Marini Punat izgradnji	47
Slika 25. Buduća vizija Marine Punat	48